KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

KOM(91) 350 endelig udg.
Bruxelles, den 23. oktober 1991

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om etablering af Fællesskabets tredje handlingsprogram til fordel for handicappede HELIOS II (1992-1996)

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

FÆLLESSKABETS TREDJE HANDLINGSPROGRAM

TIL FORDEL FOR HANDICAPPEDE

- HELIOS II* - (1992 - 1996)

A - AKTIONER TIL FORDEL FOR HANDICAPPEDE

1. En flerdimensional aktion

Eftersom der i Fællesskabet er ca. 30 millioner indbyggere, der har et fysisk, psykisk, sensorisk, mentalt eller psykologisk handicap (ca. 10% af den samlede befolkning), har dette sat sig som mål at sikre en økonomisk og social integrering af de handicappede i forbindelse med de samlede og hurtige fremskridt, der gøres hen imod en højnelse af levestandarden for alle indbyggere i Fællesskabet.
Første etape i medlemsstaternes indsats var udarbejdelsen af et socialt handlingsprogram, der blev vedtaget af Rådet i 1974(1). I lyset af de handicappedes stigende behov etablerede Kommissionen i 1982 et kontor for foranstaltninger til fordel for handicappede, og i januar 1983 blev Fællesskabets første handlingsprogram sat i værk.

I begyndelsen bidrog Fællesskabet først og fremmest til medlemsstaternes indsats på området udveksling af erfaringer af teknisk art, men siden har det afstukket retningslinjerne for en samlet og sammenhængende politik ved at udvikle en række fællesskabsredskaber til fordel for handicappede. Rådet vedtog således den 24. juli 1986(2) en henstilling om beskæftigelsen af handicappede og den 14. maj 1987(3) et fællesskabsprogram for europæisk samarbejde om handicappedes integration i skolerne.
Den 18. april 1988 blev der gjort endnu et skridt fremad, da Rådet vedtog Fællesskabets andet handlingsprogram for perioden 1988-1991(4), der blev benævnt HELIOS (Handicapped people in the European community Living Independently in an Open Society). Formålet med handlingsprogrammet var at videreføre og uddybe aktiviteterne i det foregående program ved bl.a. at lægge vægt på at fremme handicappedes muligheder for en selvstændig tilværelse. Således blev først rammerne og grundlaget afstukket og derefter blev kriterierne fastsat for udarbejdelsen på fællesskabsniveau af en samlet og sammenhængende politik i form af pragmatiske og konkrete forslag i forskellige nøglesektorer.

I de senere år er der blevet vedtaget en række forslag på forskellige områder vedrørende handicappede.

---

* HELIOS: Handicapped people in the European community Living Independently in an Open Society
(1) EFT C 13 af 12.02.1974, s. 1
(2) EFT L 225 af 12.08.1986, s. 43
(3) EFT C 211 af 08.08.1987, s. 1
(4) EFT L 104 af 23.04.1988, s. 38

På grundlag af en rapport fra Kommissionen vedtog Rådet i 1989[5] en række konklusioner vedrørende beskæftigelsen af handicappede med henblik på at sikre handicappede de samme muligheder for adgang til erhvervsuddannelser og beskæftigelse som ikke-handicappede ved at opfordre alle berørte parter til at deltage.

I øvrigt indeholder Fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder et særligt kapitel om handicappede.

Til gennemførelse af pagten har Kommissionen etableret et handlingsprogram og inden for denne ramme foreslår den Rådet et direktiv om mobilitet og transport til fordel for bevægelseshæmmede[6]. Handicappedes mobilitet og muligheder for at blive befordret til arbejdspladsen hænger uløseligt sammen med deres erhvervsmæssige integrering og deres muligheder for individuel udvikling.

Endvidere vedtog Ministerrrådet i 1990 en resolution vedrørende integration af handicappede børn og unge i almindelige uddannelsessystemer[7].

2. Andre fællesskabsprogrammer, -aktioner og -initiativer til fordel for handicappede

Kommissionen har endvidere i de seneste år iværksat en række programmer, aktioner og initiativer, der svarer til handicappedes specifikke behov.

En skematisk oversigt over disse aktiviteter findes i bilag a (side 20).

B. FORELØBIG STATUS OVER HANDLINGSPROGRAMMET HELIOS I

Handlingsprogrammet HELIOS I havde følgende mål:
- at identificere banebrydende metoder og foranstaltninger, der skal fremmes med henblik på en bedre konvergens og koordinering af de aktioner, der gennemføres i medlemsstaterne til fordel for handicappede,
- at tilføje en merværdi på fællesskabsplan på området integration af handicappede gennem udveksling af informationer og erfaringer,
- at forbedre deltagelsen på fællesskabsplan af handicappede og deres organisationer.

(5) EFT C 173 af 08.07.1989, s. 1
(6) KOM (90) 588 endelig udgave
(7) EFT C 162 af 3. juli 1990.

I overensstemmelse med Rådets afgørelse af 18. april 1988 om etablering af handlingsprogrammet HELIOS I forelagde Kommissionen den 6. december 1990 en foreløbig rapport om iværksættelsen og resultaterne af HELIOS I-programmet. En definitiv status vil desuden blive udarbejdet inden for rammerne af den endelige rapport, som inden den 1. juli 1992 vil blive forelagt for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.
En status over aktiviteterne under handlingsprogrammet HELIOS I gives i bilag a(side 20).

C. OPFØLGNING OG RETNINGSLINJER FOR HELIOS II-PROGRAMMET (1992-1996)

1. Forberedelse af forslaget

Dette forslag er resultatet af:

- en bred deltagelse af de direkte berørte personer, miljøer og myndigheder. Der er indgået mere end 100 forslag (ca. 250 sider) til Kommissionen, hovedsagelig fra handicappede eller deres organisationer, videnskabsmænd, professionelle eller frivillige, der arbejder på området revalidering samt fra visse lokale, regionale eller nationale aktiviteter;

- en lang række høringer om foreløbige projekter, der blev gennemgået under møder i Det Rådgivende Udvalg, Forbindelsesgruppen, Dialoggruppen med ONG samt gruppen for integration i skolen;

- analyse af evalueringens positive elementer, for så vidt angår de aktiviteter, der er gennemført i de foregående programmer.

  Denne brede høring har vist den betydelige interesse, der findes hos medlemsstaternes repræsentanter, fagfolk inden for revalidering og især de handicappede og deres organisationer for at deltage aktivt i definitionen af fælles mål med sigte på udvikling af en global og sammenhængende politik for integration af handicappede.

2. HELIOS II-programmets mål

For at stimulere en global, sammenhængende og koordineret politik med henblik på en fuldstændig integration af de handicappede har HELIOS II til formål at finde frem til en række overensstemmende fremgangsmåder på meget forskellige områder som f.eks. forebyggelse og præventiv hjælp, genoptræning, integrering i skolen, videre- og efteruddannelse, erhvervsvejledning og erhvervsuddannelser, beskæftigelse, ny teknologie, tekniske hjælpemidler og databaser, mulighed for en selvstændig tilværelse, adgang til kulturelle aktiviteter, kunstnerisk udfoldelse, idræt, fritidsaktiviteter og turisme, de handicappedes familie, ældre handicappede og social, økonomisk og juridisk sikring af handicappede.

I forhold til HELIOS I er dette forslag til HELIOS II blevet udvidet bl.a. på følgende områder: forebyggelse og præventiv hjælp, funktionel revalidering, integration i børnehaver og på universiteter, vedvarende uddannelse, adgang til kreative aktiviteter, sport og turisme.

I HELIOS II vil der blive lagt større vægt på nye teknologier på alle aktivitetsområder, især dem der vedrører tilpasning af arbejdspladser, eller som giver mulighed for at bryde handicappedes isolering samt sådanne, der beriger uddannelsesprocessen.

Endvidere er det fastsat i HELIOS II, at der skal ske en udvidelse af afholdelsen af konkurrencer og tildelingen af priser på forskellige områder, som f.eks. beskæftigelse og erhvervsuddannelse, integration i skolen, kreativitet, sport og turisme, alt dette i snævert samarbejde med medierne.

Aktiviteterne i forbindelse med HELIOS II svarer således til en række områder, hvor det er nødvendigt, at der er et samspil mellem aktiviteterne, at der anvendes en sammenhængende fremgangsmåde, og at der sker en koordinering, hvis programmet skal få større virkninger på alle niveauer, og hvis integreringen af de handicappede skal være så fuldstændig som mulig. Integreringen af handicappede udgør et hele og kan ikke siges at være gennemført, hvis ikke alle handicappede hver især kan nyde gavn heraf. I lyset heraf forsøger man via HELIOS II at skabe en sammenhæng og et øget og mere dynamisk samarbejde mellem alle deltagerne i HELIOS II og at sikre, at virkningerne af programmet øges gennem andre beslægtede fællesskabsprogrammer (navnlig HORIZON og TIDE).

3. Foranstaltninger

Foruden fremme og i givet fald etablering af politiske retningslinjer gennemført af Kommissionen på fællesskabsniveau vedrørende handicappedes problemer fortsættes, intensiveres og omstruktureres tre indbyrdes afhængige områder inden for rammerne af HELIOS II:

1) Teknisk samarbejde

Gennemførelse af positive aktioner centreret omkring handicappedes behov på lokalt plan takket være teknisk samarbejde udviklet af fællesskabsnettene og af de ikke-statslige organisationer, som er repræsentative i en europæisk dimension, med det formål at gennemføre udvekslinger af informationer og erfaringer af banebrydende og effektiv karakter mellem alle de berørte parter og kompetente instanser på det europæiske plan;

2) Information og dokumentation HANDYNET

Samordnet etablering af et udstrakt informations- og dokumentationssystem, som dækker alle aspekter af den koordinerede revalideringsog integrationsproces, til fordel for de handicappede og alle, der deltager i denne proces;

3) Høring:

Etablering af strukturer.

Det foreslås at styrke den indsats, der bliver gjort til fordel for handicappede ved i særlig grad at lægge vægt på forebyggelse, handicappede kvinder og personer, der tager sig af handicappede, ældre handicappede, de involveredes uddannelse samt påvirkning af den offentlige mening generelt og målgrupper i særdeleshed. Hvis de handicappede i højere grad skal integreres, kræver det, at der gøres en indsats på flere niveauer, og at alle i den sociale sektor involveres. Der er ingen tvivl om, at Kommissionen, der ved adskillige lejligheder har vist en stærk politisk vilje til at hjælpe handicappede, ønsker at forsætte og konsolidere den indsats, der er blevet gjort for denne gruppe.

3.1. Teknisk samarbejde

Der iværksættes tre aktiviteter i forbindelse med det tekniske samarbejde:

- en række net af **Innovative Aktioner til Lokal Integrering af Handicappede og Udveksling af Informationer og Erfaringer (A.I.L.E.)**[8] vedrørende genoptræning, integrering af handicappede i skolen, erhvervsuddannelse og beskæftigelse samt social integrering af handicappede;
- samarbejde på flere niveauer med repræsentantive europæiske ikkestatslige organisationer (EURAS) (8), der hvert år skal organisere **Innovative Temabaserede Aktioner vedrørende Revalidering** (8) på alle områder inden for integrering af handicappede;
- en forstærket påvirkning af den offentlige opinion gennem et prisprogram til belønning af modeller om emnerne beskæftigelse, selvstændig tilværelse, tekniske hjælpemidler og adgang til kunstnerisk udfoldelse, turisme og fritidsaktiviter;

(8) Akronymerne A.I.L.E., A.I.R. (der udtales ["æl"], ["ær"]) og EURONG anvendes uændret på alle fællesskabssprog og uændret i ental og flertal.

3.1.1 Fællesskabets net af Innovative Aktioner til Lokal Integrering og Udveksling af Informationer og Erfaringer (A.I.L.E.)

Det er ønskeligt, at de specifikke aktioner, der iværksættes, fortsat skal være banebrydende og lokale, man har besluttet at ændre nettenes benævnelse, for at der derved ikke kun lægges vægt på forsøgsprojekterne, men også det innovative aspekt og det endelige mål, nemlig at få alle de udvalgte projekter omfattet af nettene. Deltagerne i Fællesskabets net skal opfylde en række strenge krav for at deltage og komme frem til præcise og konkrete resultater i forbindelse med temaerne for hvert år, som de forelægges sammen med medlemsstaterne. Disse øgede krav om effektivitet skyldes, at det er nødvendigt at koordinere en samlet og sammenhængende fællesskabspolitik; i den forbindelse bistås Kommissionen af en række eksterne eksperter. Fællesskabets net af A.I.L.E. opfordres til at øge samarbejdet med HANDYNET-systemet og de europæiske ikke-statslige organisationer (EURAS).

Fællesskabsnettene skal fremme og overføre de bedste erfaringer og metoder vedrørende præventiv hjælp, en samlet indsats, der følges op, og et samarbejde mellem de forskellige faggrupper, når den enkelte handicappede skal hjælpes. Disse øgede krav til de iværksatte aktioner skal gøre det muligt at øge de positive virkninger af HELIOS II til fordel for de handicappede og deres nærmeste.

Aktiviteterne i nettene omfatter studieophold, uddannelseskurser, seminarer, konferencer og andre aktiviteter på europæisk plan og dækker følgende områder:

- inden for rammerne af HELIOS II etableres der et nyt fællesskabsnet, som specifikt helliger sig de funktionelle aspekter af revalideringen af handicappede. Specialiseringen og den præcise definition af dette nets opgaver skal gøre det muligt at skabe fremskridt i hele den medicinske praksis, der bidrager til den globale integration af handicappede i en vedvarende og sammenhængende revalideringsproces.

- fællesskabsnettet vedrørende integration på området uddannelse fortsættes i HELIOS II-programmet for at begunstige handicappede børns potentiel og individuelle udfoldelse og for at imødekomme deres forældres forventninger og voksne handicappedes behov. Målet er her at gennemføre en integration i de normale undervisningssystemer i det størst mulige omfang.

I HELIOS I blev der lagt særlig vægt på undervisningen i folkeskolen og gymnasiet. I HELIOS II-programmet fortsættes disse aktiviteter, og de udstrækkes til at omfatte børnehaveklasser, universitetsuddannelse og lignende samt vedvarende uddannelse.

- I forbindelse med den økonomiske og erhvervsmæssige integrering var målet med HELIOS I at gøre det lettere for handicappede at få beskæftigelse på en almindelig arbejdsplads, men ikke uden at man benytter sig af de foranstaltninger, der begunstiger overgangen til en almindelig arbejdsplads. HELIOS II vil fortsætte dette arbejde og udvider det til beskæftigelse i beskyttet værksted, der vil i den forbindelse blive gennemført en oplysningskampagne rettet mod arbejdsmarkedet, virksomheder og arbejdsgivere.

- fællesskabsnettet vedrørende en selvstændig tilværelse, som allerede eksisterede under HELIOS I, intensiveres i HELIOS II-programmet og dækker bl.a. områderne tilpasning af de bymæssige rammer, af boligen, adgang til bygningerne, der er åbne for publikum, samt områderne ny teknologi og hjælpemidler i hjemmet, som er bestemmende for, i hvor høj grad de handicappedes tilværelse kan blive selvstændig og uafhængig. I denne sammenhæng er den selvstændige tilværelse et af de prioriterede områder, der giver mulighed for at påvirke den offentlige opinion og visse målgrupper (lokale beslutningstagere og forvaltende personale, arkitekter osv.). Aktivitetsområdet vil blive udstrakt til at omfatte ældre handicappede og de handicappedes familier.

3.1.2 Støtte til samarbejdet på fællesskabsplan med europæiske ikke-statslige organisationer, der er repræsentative i en europæisk dimenson.

Dette samarbejde gennemføres med handicappede gennem ikke-statslige organisationer, der har en europæisk dimension (EURAS), som er repræsentative i medlemsstaterne for bestemte former for handicap eller specifikke integreringsproblemer.

Dette samarbejde skal finde sted inden for rammerne af de **Innovative Temabaserede Aktioner vedrørende Revalidering (A.I.R.)** ved hjælp af udveksling af oplysninger, erfaringer og effektive metoder vedrørende alle områder inden for integrering af handicappede, dvs. forebyggelse og præventiv hjælp, genoptræning, integrering af handicappede i de almindelige uddannelsessystemer, erhvervsuddannelse og beskæftigelse, ny teknologi, tekniske hjælpemidler og databaser, mulighed for en selvstændig tilværelse, adgang til kulturelle og kreative aktiviteter, idræt, fritidsaktiviteter og turisme, de handicappedes familie og ældre handicappede samt social, økonomisk og juridisk sikring. De Innovative Temabaserede Aktioner vedrørende Revalidering (A.I.R.) svarer til de aktioner, der iværksættes i forbindelse med Fællesskabets net af A.I.L.E. og HANDYNET-systemet, og de gennemføres ved hjælp af konferencer, seminarer, studieophold, uddannelseskurser og andre aktiviteter på europæisk plan på grundlag af et nyt tema hvert år, som fastsættes af Kommissionen i samarbejde med de europæiske ikke-statslige organisationer (EURAS). Fastsættelsen af de årlige emner vil hjælpe de ikke-statslige organisationer (EURAS) med bedre at udnytte deres ekspertisekapacitet. Disse skal styrke deres samarbejde med fællesskabsnettene af A.I.L.E. og HANDYNET-systemet.

3.1.3 Påvirkning af den offentlige opinion

HELIOS II skal spille en vigtig rolle, når den offentlige mening skal påvirkes, og der skal formidles oplysninger om problemerne i forbindelse med integrering af handicappede blandt programmets partnere og udadtil.

Kommissionen vil i denne sammenhæng organisere udstillinger med uddeling af priser til forsøgsprojekter omhandlende en selvstændig tilværelse, beskæftigelse, tekniske hjælpemidler og mulighed for kunstnerisk udfoldelse, turisme og fritidsaktiviteter. Kampagner i medierne med henblik på at påvirke den offentlige mening generelt og visse målgrupper i særdeleshed med hensyn til de handicappedes muligheder for at blive integreret vil blive prioriteret højt.

Formidlingen af informationer om den udveksling af oplysninger og erfaringer, der er sket i forbindelse med aktiviteterne i programmet, skal forbedres på fællesskabplan og indføres på det nationale plan.

3.2 Informations- og dokumentationssystemet HANDYNET

HANDYNET er et flersproget europæisk datasystem indeholdende informationer, som er beregnet til at give nyttige og pragmatiske oplysninger til handicappede vedrørende deres specifikke behov.

HANDYNET-systemet, som er en europæisk prototype, og som er enestående i verden på grund af de ni anvendte sprog, blev udarbejdet progressivt og blev operationelt i 1990 takket være samarbejde med specialister i alle landene. Under HELIOS I-programmet dækkede HANDYNET kun tekniske hjælpemidler til motorisk, visuelt og kommunikationsmæssigt handicappede samt uddannelsesprogrammel.

Under HELIOS II udvides systemet til at omfatte erhvervsuddannelse og beskæftigelse, adgangsmuligheder og transportmidler, sport, fritid, turisme og kreativitet.

Systemet indeholder tre sektioner: en databank, elektronisk post og avis.

HANDYNET-systemet, som er fornyende, og som er et forgangssystem for de europæiske net og for flersprogetheden, har vigtige virkninger på det sociale, økonomiske og videnskabelige plan.

På det sociale plan giver systemet handicappede mulighed for på deres eget sprog at vælge det mest hensigtsmæssige hjælpemiddel og det billigste i en sammenligning mellem de forskellige produkter, der eksisterer på markedet. Endvidere finder de ansvarlige politikere og de administrative og socialt ansvarlige i dette system de informationer, som gør det muligt for dem at forvalte deres politik bedre.

På det økonomiske plan bidrager de informationer, der står til rådighed i systemet til nedbrydning af skranker og til overskuelighed på markedet. Systemets informationer begunstiger fjernelsen af skranker mellem medlemsstaterne, en forbedring af kvaliteten og en nedsættelse af omkostningerne gennem en stigende konkurrence og en udvikling af markedet gennem væksten i udbud og efterspørgsel.

På det videnskabelige plan medfører muligheden for sammenligning af produkterne og deres særpræg et initiativ i retning af forskning, som munder ud i udviklingen i brugen af nye teknologier for at forbedre de tekniske hjælpemidler.

3.2.1 Databank

Som Rådet ønskede i sin afgørelse af 18. december 1989 vedrørende HANDYNET-systemet blev dette system gjort operationelt i løbet af det første halve år af 1990.
Systemet hviler på de nationale centre for indsamling, som er udpeget af de tolv medlemsstater, som således udgør et europæisk net for indsamling og information.

De nationale centre indsamler informationer om de tekniske hjælpemidler, der står til rådighed i deres medlemsstat, og oversender disse oplysninger på deres nationalsprog til en central koordineringsenhed HANDYNET.
Denne centrale enhed behandler disse data for at gøre dem disponible på de ni fællesskabssprog.
Disse data vedrører beskrivelsen af de tekniske hjælpemidler, de handelsmæssige eller andre organisationer, der beskæftiger sig med deres produktion og distribution samt landets regler for erhvervelse eller leje af disse tekniske hjælpemidler.

Takket være samarbejdet mellem indsamlingscentrene inden for den tekniske koordineringsgruppe har indsamlingsfortegnelserne kunnet simplificeres med henblik på at give mulighed for en hurtigere indsamling. Indtil nu (23.9.1991) er der således indsamlet 13.316 data vedrørende tekniske hjælpemidler for motorisk, visuelt og kommunikationsmæssigt handicappede samt et inventar over programmer for uddannelse og revalidering.

Hvert nationalt indsamlings- og informationscenter kan således rette forespørgsel til den europæiske databank HANDYNET over en telefonledning, hvilket medfører visse ulemper.

Dette er grunden til, at det er blevet besluttet at udskifte dette on line system med det meget hurtigere og decentraliserede system C.D. ROM, dvs. en compact disc, som leveres til hvert af de nationale indsamlings- og informationscentre, og som regelmæssigt ajourføres.

HANDYNET-systemet er således operationelt, for så vidt angår indsamling af data. Bestræbelserne går i øjeblikket i retning af den størst mulige udbredelse af disse informationer fra de nationale og regionale informationscentre.

Uddannelsen af personale til disse centre i medlemsstaterne er fastlagt inden for rammerne af HORIZON-initiativet, og der vil i så vid udstrækning som muligt blive anvendt handicappede.

Ønsket om at skaffe handicappede information begrænser sig imidlertid ikke kun til tekniske hjælpemidler. Der er derfor grund til på samme måde at samle informationer om de forskellige data, der er nødvendige for et Europa uden grænser, nemlig sådanne, der vedrører arbejdsmarkedet, adgangsmuligheder, transport, turisme og sport.

3.2.2 Elektronisk post og avis

HANDYNET-systemet har endvidere givet mulighed for takket være sin arkitektur at udvikle et kommunikations- og informationssystem, enten med nettets medlemmer eller mellem dem gennem en elektronisk post og avis.

Inden for rammerne af HELIOS I indskrænkede posten og avisen sig til de nationale centre for indsamling af data, men inden for rammerne af HELIOS II vil de blive udbredt til alle programmets partnere.

3.3 Udvidede høringsstrukturer

Det Rådgivende Udvalg, som blev etableret under HELIOS I, opretholdes under HELIOS II. Ved siden af dette udvalg har Kommissionen til hensigt at opretholde og udvide forbindelsesgruppen, som blev etableret inden for rammerne af HELIOS I, og som foruden regeringsrepræsentanter omfattede repræsentanter for de ikke-statslige organisationer og arbejdsmarkedets parter.

Endvidere anerkendes Dialoggruppens eksistens formelt under HELIOS II. Denne Dialoggruppe består kun af repræsentanter for de ikke-statslige organisationer, der er repræsentative i en europæisk dimension, for at gennemføre en meningsudveksling om aktiviteterne under HELIOS II.

4. Konklusion

Det er således hensigten, at HELIOS II skal fortsætte, fremme og intensivere aktiviteterne under HELIOS I, som bestod i at støtte de bestræbelser, der blev udført i medlemsstaterne, samt at forøge samarbejdet og koordineringen af aktionerne på det lokale, regionale og nationale plan samt på fællesskabsplan. Kommissionen foreslår derfor Rådet, at der iværksættes et tredje handlingsprogram under HELIOS II, der skal omfatte de forskellige former for handicap og integreringsproblemer, for at der derved kan gøres betydelige fremskridt til fordel for handicappede, som på grund af de krav, omgivelserne stiller til dem, hele tiden står over for udfordringer. I handlingsprogrammet skal der tages hensyn til de handicappedes, deres families og de berørte personers ønsker samt henstillingerne, udtalelserne og ønskerne fra navnlig Europa-Parlamentet og andre organisationer og organer i og uden for Fællesskabet. For at nå de opstillede mål synes det nødvendigt at lade programmet løbe over en femårig periode, 1992-1996.

D. KOMMENTARER TIL ARTIKLERNE I FORSLAGET TIL AFGØRELSE

ARTIKEL 1

I artikel 1 fastsættes målene for HELIOS II, der dækker et større område end HELIOS I, idet navnlig aktiviterne vedrørende forebyggelse, genoptræning og visse områder i forbindelse med den sociale integrering af handicappede (idræt, fritidsaktiviteter, turisme og kulturelle aktiviteter) er blevet udvidet.

Aktiviteterne i forbindelse med integreringen af handicappede i de almindelige uddannelsessystemer er nu formelt omfattet af HELIOS II-programmet. I HELIOS I indgik uddannelsen direkte på og begrænset til sektorerne folkeskole og gymnasium. I HELIOS II udvides den til sektorerne børnehaveklasser, universitet, lignende højere uddannelser samt vedvarende undervisning.

Under HELIOS I undersøgtes den erhvervsmæssige og økonomiske integration med det sigte at rette opmærksomheden på beskæftigelse i et almindeligt miljø. Til disse aktiviteter tilføjes under HELIOS II en orientering og en evaluering samt tilpasning af arbejdspladser og beskyttet arbejde.

I forhold til HELIOS I-programmet, som dækkede en periode på 4 år, udvides HELIOS II til en periode på 5 år.

ARTIKEL 2

Artikel 2 vedrører HELIOS II-programmets anvendelsesområde, og der gives en generel definition på handicap. Da det er mange forskellige grupper af handicappede, der er berørt af Fællesskabets aktion, har det været nødvendig at ændre denne artikel i forhold til HELIOS I og anvende WHO's klassifikation. Denne klassifikation, der nu anvendes i stadig flere medlemsstater, gør det muligt at få Fællesskabets aktion til at omfatte alle handicappede, uanset hvad årsagen til handicappet er: af fysisk (herunder sensorisk) og mental (herunder psykisk) art eller en følge af en alvorlig kronisk lidelse.

ARTIKEL 3

Artikel 3 indeholder det nye programs forskellige aktivitetsområder.

Derefter opregnes under a, b, c og d målene for aktiviteterne på hvert enkelt af disse områder:

a) en samlet fællesskabspolitik,

b) identifikation af innovative foranstaltninger,

c) fortsættelse af udviklingen af udvekslings- og informationsaktiviteter på fællesskabsplan,

d) en styrkelse af samarbejdet med ONG i den europæiske dimension.

ARTIKEL 4

I artikel 4 henvises der til foranstaltninger, der er nødendige for iværksættelsen af HELIOS II-programmet. Disse foranstaltninger består dels af generelle aktioner, dels af specifikke aktioner. Den første generelle aktion vedrører det tekniske samarbejde inden for nettene og samarbejdet med ONG. Den anden aktion, benævnt HANDYNET, beskriver driften af indsamlingen og udbredelsen af informationer samt stimuleringen af forskningen. Den tredje aktion vedrører de handicappedes og deres repræsentative organisationers deltagelse. Den fjerde aktion vedrører samarbejdet med andre internationale organer.
De specifikke aktioner forklares i detaljer i bilaget.

ARTIKEL 5

I artikel 5, som er uændret i forhold til HELIOS I-programmet, pålægges det Kommissionen at gennemføre HELIOS II-programmet.

ARTIKEL 6

I artikel 6 etableres et rådgivende udvalg til at bistå Kommissionen med iværksættelsen af programmet og det præciseres, hvilke emner Det Rådgivende Udvalg skal udtale sig om.

ARTIKEL 7

I artikel 7 fastsættes udarbejdelsen af en foreløbig evalueringsrapport før den 31. december 1994 og en endelig rapport inden den 1. juli 1997.

De to rapporter skal sendes til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

B I L A G

Bilag a: SKEMATISK OVERSIGT OVER ANDRE FÆLLESSKABSPROGRAMMER, -AKTIONER OG -INITIATIVER TIL FORDEL FOR HANDICAPPEDE

A. Specifikke aktioner til fordel for handicappede

1. TIDE-initiativet

Teknologi til den socioøkonomiske integrering af handicappede og ældre

2. HORIZON-initiativet - sektionen for handicappede

Fællesskabsinitiativ vedrørende handicappede og ugunstigt stillede med henblik på at forbedre adgangsbetingelserne til arbejdsmarkedet.

B. Andre fællesskabsprogrammer, -aktioner og -initiativer med særligt sigte på handicappedes problemer

1. Den Europæiske Socialfond

De handicappede er en af Den Europæiske Socialfonds målgrupper, bl.a. på området langtidsledighed og unge arbejdsløse.

2. Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU)

EFRU udvikler aktiviteter på områderne sundhed og uddannelse i visse regioner i Fællesskabet og supplerer således effektivt de aktioner, der gennemføres inden for rammerne af HELIOS-programmet.

3. Menneskelige ressourcer, uddannelse og ungdom

Alle de følgende programmer giver prioritet til handicappedes deltagelse:

a) ERASMUS: Fællesskabets handlingsprogram til fremme af de studerendes mobilitet og samarbejde inden for de videregående uddannelser (1990-1994).

b) LINGUA: fællesskabsprogram til fremme af kendskabet til fremmedsprog i Det Europæiske Fællesskab (1990-1994).

c) ARION: program for studiebesøg for uddannelseseksperter. Program om fællesskabssamarbejde med henblik på at forbedre uddannelsessystemernes kvalitet.

d) Ungdom for Europa: fællesskabsprogram med sigte på at fremme udvekslingen af unge i Fællesskabet (1992-1994).

4. Sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen

I henhold til rammedirektivet om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet (89/391/EØF af 12.6.1989) skal arbejdsgiveren generelt beskytte særligt følsomme risikogrupper - herunder handicappede - mod de farer, som for dem er særlig alvorlige (artikel 15).
Særdirektivet om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed i forbindelse med arbejdsstedet (89/654/EØF af 30.11.1989) indeholder anvisninger om betingelserne for indretning af arbejdspladser og sanitære installationer samt adgang til arbejdspladser og intern trafik.
I forslaget til særdirektiv om midlertidige eller mobile arbejdssteder findes der ligeledes specifikke bestemmelser vedrørende handicappede.

5. Medicinsk forskning og sundhed

Den medicinske forskning og sundhedsforanstaltningerne skal give et svar på et betydeligt behov inden for rammerne af Fællesskabets politik til fordel for handicappede. De fællesskabsredskaber, der blev vedtaget i 1990 på områderne forebyggelse af invaliditet og vanførhed har bidraget væsentligt til at reducere årsagerne til invaliditet og handicap som følge af forskellige sygdomme eller helbredsproblemer.
Der har endvidere været gennemført forskning på det medicinske område og på området udvikling af medicinske teknologier.

6. Telekommunikation og telematik

a) COST 219: forskning, der tager sigte på at tilvejebringe løsninger på handicappedes behov i forbindelse med disses adgang til telekommunikations- og teleinformatiktjenester (1989-1991).

b) RACE: forskning og udvikling inden for avanceret kommunikationsteknologi i Europa (1990-1994).
Tre projekter inden for RACE-programmet henvender sig direkte til handicappede og vedrører:
- handelsmæssige tjenesteydelser på området foranstaltninger til fordel for høre- og synshandicappede, personer med nedsat bevægelighed, tunghøre og ældre,
- en tilpasningsmodel for multimedieterminaler,
- information om forskellige kategorier af handicappedes behov for at etablere de nødvendige betingelser for passende og banebrydende udstyr.

c) AIM: avanceret informatik på det medicinske område, forskningsprogram vedrørende anvendelse af informationsteknologi og telekommunikation i sundhedssektoren (1990-1994).
Den forskning, der foregår inden for rammerne af AIM-programmet, omfatter to projekter af interesse for handicappede vedrørende:
- systemer og redskaber, der tager sigte på en funktionel evaluering på afstand af handicappede samt etablering af og støtte til pleje i hjemmet,
- hjælperedskaber med sigte på at gøre moderne teknologier mere tilgængelige for handicappede.

d) DRIVE: Dedicated Road Infrastructur for Vehicle Safety in Europe, program for De Europæiske Fællesskaber på området for informationsteknologi og telekommunikation i forbindelse med vejtransport. DRIVE-programmet skal bidrage til at forbedre vejsikkerheden gennem standardisering, forskning, udvikling og evaluering af informationsteknologier i forbindelse med vejtransport (i Fællesskabet bliver 150.000 personer om året uhelbredeligt handicappede som følge af trafikulykker).

e) DELTA: forsknings- og udviklingsprogram med sigte på at stimulere anvendelsen af nye informationsteknologier, telekommunikation og teleudbredelse på uddannelsesområdet.
Herunder kan nævnes følgende områder:
- erhvervsuddannelsesaktioner tilpasset handicappede,
- computerassisteret undervisning,
- foranstaltninger med sigte på at eliminere kommunikationsbarrierer.

7. Transport

a) Adgang til transportmidler: forslag til direktiv om forbedring af mobilitet og sikker transport for bevægelseshæmmede arbejdstagere til og fra arbejde (vedtaget den 28.2.1991).

b) Forordning om etablering af fælles regler vedrørende et kompensationssystem i tilfælde af, at der ikke er plads til de rejsende på luftsfartsselskabernes normale ruteflyvninger (vedtaget den 8.2.1991): i artikel 4 i denne forordning fastsættes der en prioritet for handicappede i tilfælde af, at luftfartsselskabet har praktiseret overbooking til lufthavne beliggende på Fællesskabets territorium.

c) COST 322: forskning vedrørende indretning af busser med forsænket gulv og en hensigtsmæssig placering af stoppesterne.

d) Undersøgelse vedrørende den nødvendige information og kommunikation af handicappede med henblik på deres brug af offentlige transportmidler.

e) Det europæiske førerbevis (direktiv af 29.7.1991): i dette direktiv er der fastsat specifikke bestemmelser med sigte på at lette fysisk handicappede personers adgang til at føre motorkøretøj (især personer, der lider af sensorisk handicap, epilepsi eller diabetes). Direktivet indeholder bl.a. et bestemmelse, som åbner mulighed for at indehavere af et førerbevis i kategori B kan køre minibus eller køretøjer "til social anvendelse", hvis vægt overstiger 3,5 t.

f) Forslag til direktiv om de normer, der skal gælde for bygning af busser og rutebiler: dette direktivforslag indeholder særlige bestemmelser vedrørende adgangsforhold, ind- og udgang, trinenes højde, gangenes bredde og disse køretøjers indgangsdøres bredde (december 1990).

8. Skattemæssige lempelser og importafgifter

a) Skattemæssige lempelser: for så vidt angår merværdiafgiften, er det besluttet i en overgangsperiode at opretholde "nul-taksten" eller "den nedsatte takst" for særlige apparater bestemt til handicappede og deres tilpasning i de medlemsstater, hvor de i øjeblikket er gældende.

b) Importafgifter: fritagelse for told ved import af genstande, der skal anvendes af handicappede under visse restriktive betingelser (forordning 918/83). I et forslag om ændring arbejdes med afskaffelse af en af disse betingelser, som vedrører kravet om fællesskabsprodukters ikke-ækvivalens. Fritagelsen for importafgifter begrænses til import, der gennemføres gratis og uden handelsmæssige hensigter fra giverens side (direktiv 82/181/EØF).

9. Fritid

a) Kreativitet: etablering af en struktur til koordinering af kreative aktiviteter på nationalt og europæisk plan (vedrørende den europæiske ONG, EUCREA og de nationale ONG, som repræsentere den i hver af de tolv medlemsstater). Det er denne strukturs opgave at fremme og koordinere alle kreative aktiviteter (maleri, musik, teater, dans osv.) i deres egenskab af terapeutiske redskaber og som udtryksmiddel og redskab for udfoldelse.

b) Sport: (igangværende) etablering af en struktur til koordinering af sportsaktiviteter ledet af og til fordel for handicappede for at sikre en større sammenhæng i de aktioner, der gennemføres på nationalt og europæisk plan.
Etablering af en europæisk databank indeholdende alle de organisationer, der beskæftiger sig med sportsaktiviteter til fordel for handicappede (operationel fra slutningen af 1991 på compact-disc).

c) Turisme: foranstaltninger til etablering af en struktur til koordinering af turistaktiviteter til fordel for handicappede gennemført på nationalt eller europæisk plan.
I Kommissionens meddelelse om turisme indgår endvidere et særligt kapitel om "social turisme", især til fordel for handicappede.

10. Forbrugerpolitik

Forbrugernes rådgivende udvalg behandler regelmæssigt Kommissionens initiativer med henblik på de handicappedes specifikke behov.

11. Eksterne forbindelser

a) PHARE: Fællesskabets bistandsprogram til økonomisk omstrukturering af landene i Mellem- og Østeuropa (forordning 3906/89). PHARE-programmet omfatter aktioner til fordel for børn i Rumænien, herunder bl.a. en komplet renovering af 17 centre for handicappede børn.

b) TEMPUS: program om transeuropæisk mobilitet for den højere undervisning (1990-1994, afgørelse af 7.5.1990).
Inden for rammerne af PHARE-programmet er der i TEMPUS fastsat 3 aktioner, der står åbne for handicappedes deltagelse. Et projekt, der blev forelagt i 1990, vedrører uddannelse af handicappede. Der har endvidere kunnet konstateres en bevidstgørelse om handicappedes specifikke behov.

12. Samarbejde med udviklingslandene

Inden for rammerne af den generelle politik for samarbejde mellem Det Europæiske Fællesskab og udviklingslandene er et af de vigtigste mål at fremme retten til adgang til sundhedsydelser, der er tilpasset det størst mulige antal personer i disse lande, for derigennem at fremme ligheden og den sociale retfærdighed.
En lang række fællesskabsprojekter, som tager sigte på at udvikle de nationale sundhedssystemer i disse lande, omfatter aktiviteter til fordel for handicappede, såvel på området forebyggelse som på området fysisk eller social revalidering.

Bilag b: FORELØBIG STATUS OVER HANDLINGSPROGRAMMET HELIOS I

1. Politiske initiativer

De politiske initiativer har generelt været et resultat af aktiviteter gennemført på alle niveauer, bl.a. seminarer og konferencer, som handicappede og deres repræsentanter har deltaget i, samt net for udveksling af informationer og erfaringer.
Som eksempel kan nævnes, at konklusionerne fra konferencen i Rotterdam (1989) på uddannelsesområdet har ført til udarbejdelsen af resolutionen af 31. maj 1990. Denne resolution gav i de fleste medlemslande anledning til nye tilskyndelser fulgt af pragmatiske virkninger.
I denne sammenhæng skal følgende tekster nævnes:

- Rapport om beskæftigelsen af handicappede i Fællesskabet som følge af Rådets henstilling af 24. juli 1986 og Rådets konklusioner af 12. juli 1989.

- Rådets afgørelse af 18. december 1989 vedrørende fortsættelsen af HANDYNET-systemet inden for rammerne af HELIOS-programmet.

- Rådets og undervisningsministrenes resolution af 31. maj 1990 vedrørende integration af handicappede børn og unge i almindelige uddannelsessystemer.

- Foreløbig rapport af 6. december 1990 i Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af HELIOS I-programmet.

- Forslag til Rådets og undervisningsministrenes resolution om integration i skolen vedrørende forbindelserne mellem forældre og lærere.

- Forslag til Rådets direktiv med henblik på at forbedre handicappede arbejdstageres mobilitet og transportsikkerhed til og fra arbejde.

2. Teknisk samarbejde

Det væsentligste formål med de aktiviteter, der er planlagt på dette område, består i at fremme innovation, at lette udvekslingen af erfaringer og at tilskynde til udbredelse af viden om vellykkede eksperimenter gennem følgende foranstaltninger:

a) intensivere det europæiske samarbejde for så vidt angår de eksisterende aktiviteter, der udviser en karakter af model i medlemsstaterne.

b) etablere en databank med informatiserede informationer (HANDYNET) på de ni fællesskabssprog vedrørende alle aspekter af de handicappedes tilværelse.

c) Europæiske net

Der er blevet etableret fire net efter udnævnelsen af deres deltagere på forslag af regeringerne:

1) 50 centre og eksperimenter for uddannelse eller erhvervsmæssig revalidering,

2) 21 lokale modelaktiviteter på området integration af handicappede børn og unge i uddannelsessektoren,

3) 27 lokale modelaktiviteter på området økonomisk integration,

4) 32 lokale modelaktiviteter på området social integration (adgang, bolig, mobilitet og transport),

dvs. i alt 130 aktiviteter fordelt på de tolv medlemsstater.

Disse fire net er blevet etableret for at fremme udvekslingen af ideer og overførslen af viden om vellykkede eksperimenter mellem medlemsstaterne. De anvendte aktionsmidler er afholdelse af konferencer og seminarer, studiebesøg og uddannelsesophold.

Til konferencerne samles partnere fra et net, hvortil kommer enkelte eksterne partnere. Formålet med konferencerne er dels at sikre en europæisk sammenhæng i udviklingen af teknikker, dels at fremme et eller flere særlige aspekter.

Seminarerne drejer sig om et specifikt emne, og her samles medlemmerne af et net, som særligt beskæftiger sig med dette emne.

Konklusionerne af arbejderne fra disse konferencer og seminarer udbredes i stor målestok, især ved at hver enkelt af partnerne kan viderebringe disse informationer og selv drage nytte af dem i forbindelse med sit eget initiativ.

På grundlag af disse informationer arrangeres:

- enten studiebesøg, som giver medlemmerne af nettet mulighed for på stedet at studere de vellykkede resultater med henblik på en overførsel;

- eller uddannelsesophold for at give mulighed for studium og indlæring af særlig virksomme metoder eller teknikker.

Resultaterne af alle disse aktiviteter er vanskelige at gøre op, eftersom det drejer sig om progression og forbedring af ideer og forestillinger.
Man kan ikke desto mindre konstatere, at visse medlemsstater, hvis sociale system er mindre udviklet, tragter efter informationer og progressivt drager fordel af de andre partneres erfaringer for at nå et udviklingsstade, der svarer til de andre medlemsstaters, assisteret i øjeblikket i denne henseende af HORIZON-initiativet.

Visse særlig interessante aktiviteter, der er opstået enten på grundlag af disse møder eller spontant, fortjener at blive understreget på grund af ders succes.

På området UDDANNELSES- OG ERHVERVSMÆSSIGE REVALIDERINGSCENTRE OG ERFARINGER skal der nævnes to nye aktiviteter. Den første vedrører revalidering af personer med kraniebrud. Tre centre har samarbejdet og udviklet en proces, som har ført til en bedre reintegrering af en del af disse patienter.

Den anden vedrører erhvervsmæssig revalidering af psykiske patienter. Det drejer sig om centrene i Rotterdam og Maastricht i Nederlandene, centret i Thessaloniki i Grækenland, centret i Osnabrück i Tyskland og centret i Edinburgh i Skotland.

I øvrigt har visse centre nået en bemærkelsesværdig kvalitet i deres aktivitetsniveau, herunder:

- centret i Pengwern Hall (Wales) for mentalt handicappede, som udvikler et komplet uddannelsesprogram, der rækker fra daglige aktiviteter af elementær art til placering i en normal beskæftigelse;
- erhvervsuddannelsescentrene i Worms (for fysisk handicappede) og Bad Vilbel (fysisk og mentalt handicappede) (Tyskland), hvor der kan opnås høje kvalifikatoner;

- erhvervsskolen Sahva i København (Danmark), som kombinerer et fleksibelt uddannelsesprogram med en produktion, der er bestemt for det ikke-beskyttede marked;

- Queen Alexandra College for blinde i Birmingham (Det Forenede Kongerige), som tilbyder et komplet uddannelsesprogram og tjenesteydelser bestemt for synshandicappede;

- centret "La Nostra Famiglia" i Bosisio Parini (Italien) for børn ramt af forskellige former for handicap, hvor revalideringen bringes op på et højt niveau i snævert samarbejde med et videnskabeligt institut;

- erhvervscentret i Saint-Etienne (Frankrig), som har udarbejdet en model for samarbejde med virksomheder;

- "Cope Foundation" for mentalt handicappede (Irland), som repræsenterer et eksempel på en hel række tjenesteydelser, som sikres fra den spædeste barndom indtil pensionsalderen.

På området LOKALE MODELAKTIVITETER I SEKTOREN INTEGRATION I SKOLEN skal der nævnes visse specifikke aktioner, herunder:

- den lokale modelaktivitet i Northumberland (Det Forenede Kongerige) vedrørende tilpasning og udstyr til skoler med henblik på integration af alvorligt handicappede børn og unge;

- den lokale modelaktivitet i Swansea (Det Forenede Kongerige) om fremme af integrationen af unge handicappede i den almindelige gymnasieskole og den videregående uddannelse;

- den lokale modelaktivitet i Tholen (Nederlandene) vedrørende et system for samarbejde mellem almindelige og specialiserede institutioner for at begrænse anvendelsen af det særlige system og lette adgangen til det normale system;

- den lokale modelaktivitet i Valladolid (Spanien) til fremme af den individuelle integration ved hjælp af et multifagligt hold;

- den lokale modelaktivitet i Siena (Italien) for forskning på området ny teknologi, samarbejde mellem alle tjenestegrene og udarbejdelsen af en plan, der er tilpasset byen;

- den lokale modelaktivitet i Hinnerup (Danmark) vedrørende individuel integration i alle skoler og forskning på området ny teknologi.

På området LOKALE MODELAKTIVITETER I SEKTOREN ØKONOMISK INTEGRATION fortjener det at understreges, at følgende lokale initiativer har været vellykkede:

- den lokale modelaktivitet i Genk-Hasselt (Belgien) vedrørende etablering af en specifik tjeneste til placering af handicappede, som har nået en meget høj grad af succes;

- den lokale modelaktivitet i Silkeborg (Danmark) har en interessant filosofi og en bred erfaring med erhvervsuddannelse i det normale erhvervsuddannelsessystem;

- den lokale modelaktivitet i Arensberg (Tyskland) har udviklet en meget effektiv opfølgning inden for rammerne af beskæftigelsen af mentalt handicappede;

- den lokale modelaktivitet i Offenburg (Tyskland) gennemfører erhvervsuddannelse i godt samarbejde med virksomhederne for handicappede, der har vanskeligt ved indlæring, eller som er ofre for ugunstige sociale vilkår;

- den lokale modelaktivitet i Tullamore (Irland) gennemfører en struktureret og effektiv orientering og beskæftigelse af handicappede;

- den lokale modelaktivitet i Rieti (Italien) fører mentalt syge ud af institutionerne, resocialiserer dem og uddanner dem ved hjælp af en realistisk beskæftigelsesmetode og inden for rammerne af et kooperativ i publikationssektoren for fysisk handicappede, som ligeledes uddanner i nye teknologier;

- den lokale modelaktivitet i Lissabon (Portugal), som har gennemført en sammenhængende og effektiv erhvervsuddannelse af døve;

- den lokale modelaktivitet i London (Det Forenede Kongerige), som gennemfører erhvervsuddannelse og placeringer ved hjælp af nye teknologier og metoder;

- den lokale modelaktivitet i Murcia (Spanien), der systematisk forsøger at integrere mentalt handicappede;

- den lokale modelaktivitet i Badajoz (Spanien), der forvalter et projekt til placering af handicappede i delvis beskyttede strukturer;

På området LOKALE MODELAKTIVITETER I SEKTOREN SOCIAL INTEGRATION OG SELVSTÆNDIG TILVÆRELSE fortjener følgende aktiviteter at blive nævnt:

- de lokale modelaktiviter i Val de Marne (Frankrig), Esch-sur-Alzette (Luxembourg) og Alava (Spanien) for processen henimod en selvstændig tilværelse og erhvervsuddannelse for mentalt syge, som har været på institution i lang tid;

- de lokale modelaktiviter i Banff (Det Forenede Kongerige), Nykøbing Falster (Danmark), Vejle (Danmark) og Waterford (Irland) for en regional planlægning for frigørelse fra institutionerne og etablering af basis for tjenesteydelser i hjemmet, erhvervsuddannelse og fritid for handicappede og mentalt syge;

- de lokale modelaktiviter i Giugliano (Italien) og Stuttgart (Tyskland) for udviklingen af sociale tjenesteydelser vedrørende psykiatri uden for institutionerne, herunder nødhjælpstjeneste, erhvervsuddannelse, beskæftigelsesmodeller og fritid;

- den lokale modelaktivitet i Saint-Quentin-en-Yvelines (Frankrig) for social integration gennem en tilpasset bolig, mobilitet, transport og adgangsforhold;

- den lokale modelaktivitet i Bordeaux (Frankrig) for tilbagevenden til hjemmet, tekniske hjælpemidler, tilpasning af boligen og hjælp i dagligdagen

- den lokale modelaktivitet i Belluno (Italien) for oplæring til en uafhængig tilværelse, tekniske hjælpemidler og adgangsforhold;

- den lokale modelaktivitet i Bologna (Italien) for oversigten over tekniske hjælpemidler for fysisk handicappede og for kontrollen med alvorligt fysisk handicappedes miljø;

- de lokale modelaktiviter i Lianelli (Det Forenede Kongerige), London (Det Forenede Kongerige) og Brighton (Det Forenede Kongerige) for handicappedes deltagelse i beslutningsprocessen og et dør-til-dør-transportsystem.

d) Databanken for informatiserede informationer HANDYNET

HANDYNET er et flersproget europæisk system for informatiserede informationer, som skal dække følgende områder:

- tekniske hjælpemidler for motorisk og visuelt handicappede og kommunikationshandicappede samt uddannelsesprogrammel,

- erhvervsuddannelse og beskæftigelse,

- adgangsforhold og transport,

- sport, fritid, turisme, kreativitet, osv.

I overensstemmelse med Rådets afgørelse af 18. december 1989 er der blevet givet prioritet til aktiviteter, som består i at fuldende modulet HANDYAIDS og gøre det operationelt vedrørende tekniske hjælpemidler for personer, der er ramt af et motorisk, visuelt, auditivt, mentalt eller kommunikationsmæssigt handicap.

Systemet arbejder på tre måder:

1. en databank

2. elektronisk post

3. en elektronisk avis.

HANDYNET-systemet, som er en europæisk prototype, er progressivt blevet gjort klar til at blive operationel i 1990 takket være samarbejde mellem specialister fra alle landene.

Der blev indgået kontrakter med de nationale indsamlingscentre, og disse kontrakter blev kontrolleret af de respektive regeringer. I kontrakterne er der fastsat rettigheder og pligter for alle systemets partnere, herunder Kommissionen. De blev underskrevet mellem juni 1990 og februar 1991.
Indsamlingen har kunnet påbegyndes progressivt i centrene efter undertegnelsen af kontrakterne og installation af arbejdspladser og uddannelse af personale, således som det var blevet fastlagt under udformningen af systemet.
Følgelig har hver medlemsstat været i stand til at påbegynde indsamlingen af informationer allerede i begyndelsen af 1991.
Denne indsamling blev påbegyndt ved hjælp af telefonnettet, hvilket er overordentligt langsomt og kostbart. Der er sket en udvikling ved brugen af interface, som giver mulighed for automatisk overførsel af data. Dette har gjort det muligt at samle 13.316 data indtil den 23.9.1991.
Takket været de nationale indsamlingscentrets samarbejde inden for Forbindelsesgruppen har de meget komplekse indsamlingsprocedurer kunnet forenkles, og selve systemet og dets drift er blevet forbedret. Den udvikling, der er planlagt for de kommende måneder, består i at anvende C.D. ROM-teknikker, dvs. en compact-disc, der let og hurtigt kan decentraliseres.
Tilbage bliver at udvikle informations- og rådgivningscentre, som skal informere de handicappede. Dette er medlemsstaternes initiativ og ansvar. Den teknologiske udvikling vil give mulighed for at anvende såvel billede som lyd under udnyttelsen af data for at gøre dem tilgængelige for alle kategorier af handicappede (vokal syntese, braille).

3 - Samarbejde med de ikke-statslige organisationer (ONG)

Indtil dato har Kommissionen allerede bidraget til finansieringen af 163 aktiviteter i europæisk dimension udviklet af de europæiske ONG (EURAS). Der blev under HELIOS I-programmet givet prioritet til samarbejde med de europæiske ONG, der har repræsenteret et handicap eller et integrationsprogram. Dette samarbejde er blevet styrket i løbet af gennemførelsen af HELIOS-programmet, og det vedrører følgende aktiviteter:

- permanent dialog,

- rådgivning af Kommissionen vedrørende tekniske spørgsmål efter høring af deres nationale organisationer,

- deltagelse i udarbejdelsen af tekniske kriterier for etablering af politiske initiativer,

- spredning af information vedrørende HELIOS-programmet,

- samarbejde med andre aktiviteter under HELIOS-programmet.

Inden for rammerne af dens samarbejde med de europæiske ONG, som organiseres på grundlag af årlige handlingsprogrammer i europæisk dimension, finansierer Kommissionen konferencer, seminarer, studiebesøg, uddannelsesophold og andre samarbejdsaktiviteter af europæisk dimension. Af de 50 europæiske ONG er 30 medlemmer af dialoggruppen og 9 medlemmer af forbindelsesgruppen HELIOS.

I øvrigt har visse af de ikke-statslige organisationers aktiviteter, som har modtaget støtte, nået et højt kvalitetsniveau. F.eks. kan nævnes følgende aktiviteter:

Den Europæiske Aktion for Handicappede (A.E.H.)

Et seminar om beskæftigelse af mentalt og fysisk handicappede blev afholdt i Aachen i Tyskland i november 1989. Målet var udarbejdelse af mulige metoder til at fremme beskæftigelsen af handicappede på det åbne arbejdsmarked.

Komitéen for Familieorganisationer ved De Europæiske Fællesskabet (COFACE)

I april 1991 organiserede COFACE og Sammenslutningen af Lammede i Frankrig i Strasbourg en konference om handicappedes frie bevægelighed og bosættelse i Det Europæiske Fællesskab. Målet var at forberede og udarbejde en "resolution" omkring dette centrale emne.

Eurolink - Age

I marts 1990 organiserede Eurolink Age et europæisk seminar i Firenze om emnet ældelse og handicap. Målet med dette seminar var at drøfte disse to væsentlige problemer på fællesskabsplan. Der blev udarbejdet en endelig rapport omfattende en europæisk kodeks for praksis i forbindelse med handicap og ældelse. Dette dokument blev i øvrigt anvendt ved definitionen af en global politik i Kommissionen, Europa-Parlamentet og Europa-Rådet.

Den Internationale Sammenslutning af Foreninger for Mentalt Handicappede (ILSMH)

ILSMH organiserede et årsmøde i juni 1991, hvis mål var at fastlægge den politik, der skal følges på området boliger til mentalt handicappede voksne i Europa og at drøfte de etiske problemer, som især opstår på grund af den biomedicinske forskning.

Fédération Internationale des Mutilés Invalides du Travail et Invalides Civils (FIMITIC)

FIMITIC organiserede en kongres om mulighederne for en selvstændig tilværelse og hjælpetjenester for handicappede i Danmark i juni 1990. Kongressen sluttede med den enstemmige vedtagelse af en resolution om handicappedes grundlæggende rettigheder.

Mobility International

Det seminar, der blev organiseret i Milano i begyndelsen af december 1990, havde til formål at sammenligne handicappedes jurdiske situation livet igennem.

Rehabilitation International European Communities Association (RI - ECA)

RI - ECA organiserede i november 1988 i samarbejde med socialministeriet INSERSO i Spanien et europæisk seminar om sammenligning af indkomster, ydelser og tjenesteydelser med henblik på en harmonisering af det offentliges sociale beskyttelse i Fællesskabet. En endelig rapport om økonomiske ydelser, tjenesteydelser og social beskyttelse omfattende et resume blev offentliggjort.

Den Europæiske Blindesammenslutning (U.E.A.)

Der blev afholdt en konference i København i december 1988 om nye teknikker og nye uddannelser vedrørende blinde omstillingsmedarbejdere. Konferencen mundede ud i en vigtig politisk stillingtagen, idet sammenslutningen opfordrede til positiv forskelsbehandling, uddannelse, stadigt samråd med virksomhederne og udvikling af et europæisk forum for kontakt og udveksling af erfaringer og tekniske og teknologiske informationer.

Det Europæiske Fællesskabs Regionale Sekretariat af Verdenssammenslutningen af Døve (ECRS)

På konferencen i Athen om uddannelse vedtoges "Erklæringen om et døvt barns ti rettigheder". Erklæringen blev lanceret på et seminar under HELIOS om integration i skolen i Rotterdam i 1989 og har siden virket som katalysator for ændringer. Ved universitetet i Patras i Grækenland blev der oprettet en afdeling for uddannelse af døve, og indførelsen af tegnsprog blev besluttet i portugisiske skoler. Endelig tjente rapporten som grundlag for flere senere konferencer (uddannelse og beskæftigelse, døve studenters rettigheder og tosproget uddannelse).

Det Europæiske Regionalråd i Verdenssammenslutningen for Mentalt Handicappede (ERC-WFMH)

Den første europæiske kongres for familier til mentalt syge blev organiseret i Belgien af Association Flamande de Santé Mentale i samarbejde med ERC-WFMH i juni 1991. Der blev udarbejdet et manifest om den syges og de pårørendes rettigheder.

Kreativitet - sport - turisme

I HELIOS I-programmets løbetid (1988-1991) konstateredes der en hurtig vækst i og en betydelig udvikling af organer, der beskæftiger sig med sport og kreativitet for handicappede.

Parallelt hermed bliver kreativitet og sport til stadighed vigtigere, fordi de bidrager til yderligere at fremme de handicappedes integration takket være udvekslingen af ideer eller erfaringer i de forskellige medlemsstater.

Den internationale organisation EUCREA, som beskæftiger sig med kreativitet for handicappede og handicappedes kreativitet, og som blev oprettet på initiativ af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, konstituerede sig på grundlag af de nationale udvalg, der var blevet etableret i de tolv medlemsstater. Denne sammenslutninger forsøger at fremme og koordinere de kreative aktiviteter på nationalt og europæisk plan. I HELIOS I-programmets løbetid blev der evalueret ca. 350 kreativitetsprojekter, hvoraf ca. 127 modtog støtte fra Kommissionen. Disse projekter vedrører alle former for kunstnerisk udfoldelse, men ligeledes alle former for handicap. Der er her tale om afholdelse af konferencer, seminarer og udstillinger vedrørende skabende arbejde, og endvidere udvikling af de muligheder, der gives de handicappede; disse aktiviteter spænder fra musik og teater over maleri og litteratur til audio-visuelle produktioner. Der tildeles stipendier for at støtte handicappede kunstneres arbejde og andre aktiviteter på det skabende område.

På sportsområdet har de etablerede kontakter med et stigende antal organisationer for handicappede vist nødvendigheden af at etablere en koordineringsstruktur, både på nationalt plan og på fællesskabsplan. Kommissionen understøtter dette initiativ for at rationalisere afholdelsen af disse aktiviteter.
I perioden 1988-1991 modtog ca. 50 projekter vedrørende forskellige sportslige aktiviteter og forskellige kategorier af handicap støtte fra Kommissionen.

På området turisme organiserede British Tourist Board i marts 1991 i samarbejde med Kommissionen en europæisk konference under titlen "Turisme for alle". Denne konference tog i højere grad sigte på turistindustrien og mulighederne for at betjene handicappede effektivt end på de sociale tjenester eller handicappedes organisationer. Deltagerne insisterede på, at arkitektuddannelsen bør tage hensyn til alle turisters behov uden forskelsbehandling. I øvrigt understreges viljen til at nå frem til en situation, hvor turistbureauerne systematisk forhører sig hos de handicappedes organisationer eller specialister, som beskæftiger sig med handicappede.

4. Påvirkning af den offentlig opinion

Påvirkningen af den offentlige opinion har stor betydning. Målet er at ændre en stor del af befolkningens mentalitet og holdning. Samarbejdet med medierne har i denne forbindelse stadig stigende betydning. En konvention om audio-visuel dækning af store begivenheder er blevet indgået med en tv-station. En HELIOS-informationsstand sendes med til mange messer og udstillinger og giver mulighed for at sprede information i direkte kontakt med de handicappede og fagfolk.

Kommissionen organiserer hvert år konkurrencer og tildeler priser på området handicappedes selvstændige tilværelse (adgangsforhold, transport, bolig). Der blev tildelt 29 priser på europæiske konferencer i Bruxelles i 1989 og i Brighton i 1991 for følgende præstationer:

- fremstilling af et udstyr, der kan tilpasses en kørestol, og som gør det muligt for den at overskride hindringer (statiske eller mobile) og at standse, hvis den møder en person; tilpasset til dagliglivet kan dette udstyr gøre det muligt for selv alvorligt handicappede at færdes i trafikken uden fare for sig selv eller andre (Belgien);

- infrarøde sendere placeret på strategisk vigtige steder som f.eks. banegård, postkontor, osv., og som giver instruktioner eller informationer, der kan anvendes af blinde, når de skal bevæge sig (Tyskland);

- tilpasning af private transportmidler (bus, metro) i byen Bilbao (Spanien) for alle typer af handicap (løfteplatforme, ramper, informationer på braille og på bånd);

- uddannelse til pleje og til en uafhængig tilværelse for unge mentalt handicappede i et center, der tilbyder alt nødvendigt udstyr og ikke-institutionelle aktiviteter (Italien);

- renovering og tilpasning af originale boligmodeller i et kvarter nær ved bycentret i Edinburgh (Det Forenede Kongerige), som takket være handicappedes erfaring giver mulighed for en selvstændig tilværelse og en fælles tilværelse samt en social integration.

Der kan endvidere gøres opmærksom på indretningen af Heathrow Lufthavn i London, tilpasningen af en sejlbåd til handicappedes behov, tildelingen af stipendier til handicappede kunstnere samt adgangsforholdene på en lang række europæiske museer.

5. Undersøgelser

Følgende undersøgelser er blevet gennemført under HELIOS I-programmet, som er uundværlige elementer i bestemmelsen af nye retningslinjer, bl.a. for forelæggelsen af nye politiske initiativer:

- ophavsrettigheder for kunstværker af mentalt handicappede kunstnere,

- beskyttede ateliérer i Europa,

- handicappede kvinder,

- handicappede og ny teknologi,

- erhvervs- og fritidsaktiviteter for mentalt eller stærkt handicappede og for personer med flere handicap,

- handicappedes mobilitet og transport,

- handicappedes beskæftigelsessituation,

- statistikker om handicappedes situation,

- undersøgelse af medlemsstaternes revalideringscentre,

- undersøgelse af døves situation i Det Europæiske Fællesskab,

- sammenligning af medlemsstaternes sociale sikringssystemer med henblik på en harmonisering til fordel for handicappede.

6. Høringsstrukturer

HELIOS-programmets høringsstrukturer har til formål at skabe den størst mulige transparans i programmets aktiviteter samt at involvere direkte berørte handicappede i beslutningsprocessen. Der findes:

- et rådgivende udvalg bestående af to regeringsrepræsentanter fra hver medlemsstat;

- en forbindelsegruppe bestående af regeringsrepræsentanterne fra Det Rådgivende Udvalg, 9 repræsentanter fra ikke-statslige organisationer af europæisk dimension og repræsentanter for arbejdsmarkedets parter;

- arbejdsgrupper for "integration i skolen", "beskæftigelse af handicappede" og "mobilitet og transport" bestående af regeringsrepræsentanter, der bistår Kommissionen på de forskellige integrationsområder;

- en dialoggruppe, der for tiden består af ca. 30 ikke-statslige organisationer udvalgt efter deres repræsentativitet på et særligt område på europæisk eller internationalt plan;

- forskellige arbejdsgrupper af teknisk art bestående af eksperter, som f.eks. gruppen for teknisk koordinering HANDYNET.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om etablering af Fællesskabets tredje handlingsprogram til fordel for handicappede HELIOS II (1992-1996)

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 128 og 235,

under henvisning til Rådets afgørelse 63/266/EØF af 2. april 1963 om udarbejdelse af de generelle principper for iværksættelse af en fælles politik for erhvervsuddannelser (1), særlig det 10. princip,

under henvisning til forslag fra Kommissionen (2),

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet (3),

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg (4), og

ud fra følgende betragtninger:

Etableringen af det indre marked, den sociale dimension og de forandringer, dette medfører, den hurtige tekniske udvikling og det stadig mere komplekse arbejdsmarked gør det nødvendigt at vedtage passende foranstaltninger til fordel for handicappede;

---

(1) EFT 63 af 20.04.1963, s. 1338/63

(2) EFT

(3) EFT

(4) EFT

I konklusionerne fra Rådet og undervisningsministrene, forsamlet i Rådet, af 14. maj 1987 vedrørende et program for europæisk samarbejde om handicappedes integration i skolerne (5) og i resolutionen vedtaget af Rådet og undervisningsministrene, forsamlet i Rådet, den 31. maj 1990 (6), understreges det, at det er nødvendigt at fjerne fysiske hindringer, at anvende smidige undervisningsmetoder for at opfylde den enkeltes behov og for at gøre overgangen fra skole til arbejdsliv og voksenliv lettere, at indlede et så aktivt samarbejde som muligt med specialiserede institutioner, at benytte de forskellige muligheder på uddannelsesområdet, som ny teknologi giver, og at styrke forholdet mellem familien, samfundet, den sociale sektor, sundhedssektoren og arbejdsmarkedet;

HANDYNET-systemet, hvorigennem der stilles moduler om tekniske hjælpemidler til rådighed, er med til at forbedre handicappedes muligheder for at blive integreret og med til at udbrede kendskabet til de foranstaltninger vedrørende tekniske hjælpemidler, der iværksættes på forskningsområdet, blandt de institutioner, erhverv og organisationer, der er involveret i integreringen af handicappede; HANDYNET-systemet spiller derfor en grundlæggende rolle i forbindelse med målene for dette program;

formålet med dette program er at supplere de aktioner, der er blevet iværksat på nationalt, regionalt og lokalt plan, navnlig ved at sikre, at der sker en udveksling af erfaringer og oplysninger herom;

i henhold til punkt 26 i afsnit 1 i Fællesskabspagten om Arbejdstagernes Grundlæggende Arbejdsmarkedsmæssige og Sociale Rettigheder (7) skal enhver handicappet person - hvad årsagen til eller arten af handicappet end måtte være - kunne nyde godt af konkrete supplerende foranstaltninger med henblik på erhvervsmæssig og samfundsmæssig integration; disse hjælpeforanstaltninger skal - alt efter de pågældendes muligheder - navnlig omfatte erhvervsuddannelse, ergonomi, adgangsmuligheder, mobilitet, transportmidler og bolig;

---

(5) EFT C 211 af 08.08.1987, s. 1

(6) EFT C 162 af 03.07.1990, s. 2

(7) KOM (89) 471 endelig udg.

i meddelelsen fra Kommissionen om dens handlingsprogram(8) om gennemførelsen af Fællesskabspagten om Arbejdstagernes Grundlæggende Arbejdsmarkedsmæssige og Sociale Rettigheder understreges det, at det i forbindelse med den sociale dimension, der knytter sig til etableringen af det indre marked efter 1992, er af meget stor betydning, at der i medlemsstaterne iværksættes foranstaltninger med henblik på at udvikle og styrke en samlet og sammenhængende politik såvel på nationalt plan som på fællesskabsplan for at fremme handicappedes erhvervsmæssige og sociale integration og mulighed for en selvstændig tilværelse; det er nødvendigt at videreføre og styrke den politik, der føres på europæisk plan for at integrere handicappede, for derved at give de handicappede, som udgør en af de dårligst stillede grupper i befolkningen, de samme muligheder som andre mennesker;

da der i denne afgørelse tages udgangspunkt i både principperne for iværksættelsen af en strategi for erhvervsuddannelser, som fremmer mulighederne for beskæftigelse, og de foranstaltninger, som skal vedtages, for at et af Fællesskabets mål kan nås, herunder foranstaltningerne med henblik på at fremme handicappedes genoptræning, integrationen af handicappede i skolen, den sociale integration og handicappedes muligheder for en selvstændig tilværelse, uden at Traktaten andetsteds indeholder den fornødne hjemmel hertil, bør der henvises til såvel artikel 128 som 235 i EØF-Traktaten -

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

ARTIKEL 1

Fællesskabet iværksætter for perioden 1. januar 1992 - 31. december 1996 et handlingsprogram med henblik på at fremme integrationen af handicappede i skolen, de handicappedes erhvervsmæssige og økonomiske integration, deres sociale integration og muligheden for en selvstændig tilværelse, herefter benævnt "HELIOS II".

ARTIKEL 2

I HELIOS II-programmet forstås ved "handicappede" personer, der har defekter, funktionshæmninger eller alvorlige handicap af fysisk (herunder sensorisk) eller mental (herunder psykisk) art, som begrænser deres muligheder for eller gør dem ude af stand til at udføre en aktivitet eller en funktion, der betragtes som værende normal for mennesker.

---

(8) KOM (89) 568 endelig udg., s. 53-54

ARTIKEL 3

Målene for HELIOS II er følgende på områderne handicappedes genoptræning, integration i skolen, uddannelse og erhvervsmæssige revalidering, økonomiske integration, sociale integration og mulighed for en selvstændig tilværelse:

a) at fremme udviklingen af en samlet politik for integration af handicappede i Fællesskabet, der tager udgangspunkt i de bedste og mest banebrydende og effektivt gennemførte forsøg og metoder i medlemsstaterne,

b) at indkredse de banebrydende metoder og foranstaltninger, der skal fremmes med henblik på at opnå en bedre overensstemmelse mellem og en større koordinering af aktioner i overensstemmelse med litra a).

c) på fællesskabsplan at fortsætte udvekslingen af de erfaringer og oplysninger, der kan være af nytte for udviklingen i overensstemmelse med litra a) og sikre den størst mulige udbredelse heraf,

d) at styrke samarbejdet med de ikke-statslige organisationer med en europæisk dimension.

ARTIKEL 4

1. De generelle foranstaltninger med henblik på at nå de i artikel 3 fastsatte mål er følgende:

a) at koordinere, iværksætte og fremme aktiviteter på grundlag af et nyt veldefineret tema hvert år med henblik på at fremme udviklingen, at gøre udvekslingen af erfaringer lettere og at fremme formidlingen af oplysninger om vellykkede forsøg og overførslen af effektive metoder. Disse aktiviteter kræver et tæt samarbejde med de handicappede, disses familier, handicaporganisationer, eksperter, forskere, erfarne fagfolk, der i praksis arbejder med handicappede, frivillige samt arbejdsmarkedets parter,

b) at imødekomme de handicappedes behov for information inden for rammerne af det databaserede informations- og dokumentationssystem HANDYNET ved på grundlag af nationale data at fortsætte indsamlingen, tilpasningen på europæisk plan, ajourføringen, udvekslingen og formidlingen af de informationer, der er indsamlet i medlemsstaterne af de nationale indsamlings- og informationscentre.

Formålet med HANDYNET-systemet er ligeledes at fremme forskningen og udviklingen af tekniske hjælpemidler, ved at der oprettes en fortegnelse over den anvendte forskning, der er blevet gjort på dette område.

c) fremme handicappedes deltagelse i de eksisterende fællesskabsprogrammer, navnlig på områderne uddannelse og forberedelse af unge til arbejdslivet, ny teknologi, erhvervsuddannelse og beskæftigelse, kvinders ligestilling, sprogundervisning, unges mobilitet og udveksling inden for Fællesskabet,

d) at påse, at der sker en snæver koordinering med de mellemstatslige organisationers aktiviteter samt med andre aktiviteter på internationalt plan inden for de i artikel 3 omhandlede områder.

2. De specifikke foranstaltninger med henblik på at nå de i artikel 3 fastsatte mål er angivet i bilaget.

ARTIKEL 5

Kommissionen forestår gennemførelsen af HELIOS II-programmet.

ARTIKEL 6

1. Kommissionen bistås af et rådgivende udvalg, herefter benævnt "Udvalget", der består af to repræsentanter fra hver medlemsstat, og som har Kommissionens repræsentant som formand.

2. Udvalget skal høres om:
- etablering og fastlæggelse af kriterierne for udvælgelse til fællesskabsnettene af innovative aktioner til lokal integrering af handicappede og udveksling af information og erfaringer (A.I.L.E.);
- etablering af listen over årlige emner, der skal udvikles under konferencer, seminarer og studiebesøg inden for rammerne af disse net;
- enhver generel eller specifik aktion, der skal iværksættes i forbindelse med gennemførelsen af artikel 4.

3. Kommissionens repræsentant forelægger Udvalget et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Udvalget afgiver en udtalelse om dette udkast inden for en frist, som formanden kan fastsætte under hensyn til, hvor meget det pågældende spørgsmål haster, i givet fald ved afstemning.

Udtalelsen optages i mødeprotokollen; derudover har hver medlemsstat ret til at anmode om, at dens holdning anføres i mødeprotokollen.

Kommissionen tager et størst muligt hensyn til Udvalgets udtalelse. Den underretter Udvalget om, hvorledes den har taget hensyn til dets udtalelse.

ARTIKEL 7

1. Kommissionen forelægger senest den 31. december 1994 for Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg en foreløbig rapport om gennemførelsen af HELIOS II-programmet.

2. Kommissionen forelægger senest den 1. juli 1997 for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg en fuldstændig rapport om gennemførelsen og resultaterne af HELIOS II-programmet.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Rådets vegne

Formand

BILAG

SPECIFIKKE AKTIONER MED HENBLIK PÅ AT NÅ DE I ARTIKEL 3 I AFGØRELSEN FASTSATTE MÅL

1. GENERELLE BEMÆRKNINGER

Følgende specifikke aktioner gennemføres af Kommissionen i samråd med medlemsstaterne, de handicappedes organisationer og familier, arbejdsmarkedets parter, faglige og frivillige organer, som er beskæftiget med integrering af handicappede.

Betingelserne for, hvorledes nettenes parter, HANDYNET-systemet og de europæiske ikke-statslige organisationer skal deltage i disse aktioner er fastsat i det følgende.

I øvrigt lægges der særlig vægt på de nye teknologiers rolle for integrationen af handicappede. Ny teknologis pædagogiske og praktiske potentiel er således i stand til at fremme udviklingen af didaktiske midler, tilpasningen af arbejdspladser, kommunikationsmidler og midler til forøgelse af mobilitet samt til at bryde de handecappedes isolation.

2. FÆLLESSKABSNETTENE AF INNOVATIVE AKTIONER TIL LOKAL INTEGRERING AF HANDICAPPEDE OG UDVEKSLING AF INFORMATIONER OG ERFARINGER (A.I.L.E.)(*)

2.1. Generelle betingelser og procedurer for deltagelse i A.I.L.E.

2.1.1. Deltagerne i hvert net skal i hver medlemsstat repræsentere innovative institutioner, som er anerkendte på området integrering af handicappede, og som er af interesse for og har erfaringer på området.

Kommissionen udpeger på grundlag af forslag fra medlemsstaterne de A.I.L.E., der skal deltage i et net, og har mulighed for i løbet af programmet at udskifte dem med andre.

A.I.L.E., der ansøger om at deltage i et net, er forpligtet til at nå en række klart fastsatte mål vedrørende konkrete, banebrydende temaer.

Hver A.I.L.E. skal udarbejde et årligt arbejdsprogram, der har en EF-dimension, og en foreløbig tidsplan. Hver A.I.L.E. forpligter sig til at samarbejde på fællesskabsplan og til at formidle de indsamlede oplysninger til de andre deltagere i nettet samt til deltagerne i det eksterne net.

(*) Akronymet A.I.L.E. (der udtales ["æil"]) anvendes uændret på alle fællesskabssprog og uændret i ental og flertal.

Aktiviteterne i et net omfatter studieophold, uddannelseskurser, seminarer, konferencer og andre samarbejdsaktiviteter på europæisk plan, og programmet herfor udarbejdes på grundlag af årlige temaer.

Gennemførelsen af positive aktioner og undersøgelser samt et samarbejde med de europæiske ikke-statslige organisationer (EURAS) og medlemsstaterne sker i samarbejde med aktiviterne i hvert fællesskabsnet.

Det er muligt at etablere arbejdsgrupper, der omfatter en række A.I.L.E., og som har til opgave at sørge for, at der gennemføres aktioner i forbindelse med forskellige temaer vedrørende integreringen af handicappede. Der vil blive etableret en evalueringsgruppe.

A.I.L.E. formodes at arbejde tæt sammen med de lokale, regionale og nationale myndigheders repræsentanter, de europæiske ikke-statslige organisationer samt handicaporganisationer og -foreninger, de handicappedes familier, fagfolk og frivillige.

2.1.2. Størrelsen af det økonomiske tilskud, Fællesskabet yder: op til 50% af udgifterne til konferencer (i samarbejde med de nationale myndigheder), og op til 100% af udgifterne til seminarer, aktiviteter i arbejdsgrupper, studieophold, uddannelseskurser og udsendelse af et tidsskrift.

2.2. Specifikke aktioner

2.2.1. **Fællesskabsnet af INNOVATIVE AKTIONER TIL LOKAL INTEGRERING AF HANDICAPPEDE OG UDVEKSLING AF INFORMATIONER OG ERFARINGER vedrørende revalidering (A.I.L.E. I)**

Etablering af et net af **INNOVATIVE AKTIONER TIL LOKAL INTEGRERING AF HANDICAPPEDE OG UDVEKSLING AF INFORMATIONER OG ERFARINGER** bestående af revalideringscentre (A.I.L.E. I) på grundlag af klart fastlagte kriterier. Formålet med dette net er at gøre det lettere at udveksle informationer og erfaringer vedrørende principperne og kriterierne for en sammenhængende og fuldstændig revalidering (præventiv hjælp, en samlet indsats, der følges op, og samarbejde mellem de forskellige faggrupper, når den enkelte handicappede skal hjælpes).

På møderne i nettet repræsenteres A.I.L.E. af fagfolk, der er fuldtidsbeskæftiget med revalidering.

2.2.2. **Fællesskabsnet af INNOVATIVE AKTIONER TIL LOKAL INTEGRERING AF HANDICAPPEDE OG UDVEKSLING AF INFORMATIONER OG ERFARINGER på uddannelsesområdet (A.I.L.E. II)**

Etablering af et net af **INNOVATIVE AKTIONER TIL LOKAL INTEGRERING AF HANDICAPPEDE OG UDVEKSLING AF INFORMATIONER OG ERFARINGER på uddannelsesområdet (A.I.L.E. II)** på grundlag af klart fastlagte kriterier. Formålet med dette net er at gøre det lettere at udveksle informationer og erfaringer vedrørende undervisningen på børnehaveklasse-, folkeskole- og gymnasieniveau, på universiteter og andre læreanstalter på tilsvarende niveau samt efter- og videreuddannelse.

Dette net forestår på grundlag af årlige programmer iværksættelsen af det europæiske samarbejdsprogram vedrørende integrering af handicappede i skolen (87/C22/01), i henhold til Rådets resolution (90/C162/C2) om gennemførelsen af integreringen af handicappede børn og unge i det almindelige uddannelsessystem.

2.2.3. **Fællesskabsnet af INNOVATIVE AKTIONER TIL LOKAL INTEGRERING AF HANDICAPPEDE OG UDVEKSLING AF INFORMATIONER OG ERFARINGER på området erhvervsuddannelse og beskæftigelse (A.I.L.E. III)**

Sammenslutning af nettet af erhvervsuddannelses- og revalideringscentre og nettet af Lokale Modelaktiviteter på området økonomisk integration af handicappede (LMA II) under det første HELIOS-program til et nyt net af **INNOVATIVE AKTIONER TIL LOKAL INTEGRERING AF HANDICAPPEDE OG UDVEKSLING AF INFORMATIONER OG ERFARINGER på området erhvervsuddannelse og beskæftigelse (A.I.L.E. III)** på grundlag af klart fastlagte kriterier. Formålet med dette net er at lette udvekslingen af informationer og erfaringer vedrørende principperne og kriterierne for erhvervsuddannelse og beskæftigelse, navnlig med hensyn til temaer som f.eks. retningslinjer og evaluering, nyskabende uddannelser, beskæftigelse, beskyttet arbejde (navnlig i beskyttet værksted) og overgangen til beskæftigelse på det almindelige arbejdsmarked samt tilpasning af arbejdspladser og evaluering af handicappedes arbejdsevne.

Dette net er en forlængelse af gennemførelsen af henstilling 86/379/EØF og af konklusion 89/0173/01 om beskæftigelse af handicappede i Fællesskabet og bidrager til gennemførelsen af Fælleskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende sociale rettigheder.

Kommissionen vil fremme anvendelsen af en "europæisk kodeks for god praksis" vedrørende integrering af handicappede på arbejdsmarkedet, som udarbejdes i samarbejde med medlemsstaterne.

2.2.4. **Fællesskabsnet af INNOVATIVE AKTIONER TIL LOKAL INTEGRERING AF HANDICAPPEDE OG UDVEKSLING AF INFORMATIONER OG ERFARINGER på det sociale område (A.I.L.E. IV)**

Omdannelse af nettet af Lokale Modelaktiviteter på området social integration (LMA I) under det første HELIOS-program til et net af **INNOVATIVE AKTIONER TIL LOKAL INTEGRERING AF HANDICAPPEDE OG UDVEKSLING AF INFORMATIONER OG ERFARINGER (A.I.L.E. IV)** på grundlag af klart fastlagte kriterier. Formålet med dette net er at gøre det lettere at udveksle informationer og erfaringer og at yde støtte til en for handicappede så selvstændig og uafhængig tilværelse som muligt samt til en i social henseende helt normal tilværelse, navnlig hvad angår handicappedes rettigheder, deres deltagelse i det almindelige samfundsliv, adgangen til egen bolig, deres mulighed for at færdes i byen, adgangen til transportmidler og fjernelse af bygningsmæssige og psykiske barrierer samt kommunikationsbarrierer.

Udveksling af erfaringer vedrørende handicappedes adgang til offentlige bygninger (herunder kultur- og fritidscentre), indretning af private, handicapvenlige boliger (herunder hjemmehjælp og udstyr, der gør det muligt for den handicappede at leve en selvstændig tilværelse i egen bolig) og opfølgning med hensyn til handicappedes bevægelsesfrihed og befordringen af handicappede.

3. DET DATABASEREDE INFORMATIONS- OG DOKUMENTATIONSSYSTEM HANDYNET

3.1. De generelle betingelser for deltagelse af de nationale centre for koordinering og indsamling af oplysninger og de nationale informations- og rådgivningscentre.

De nationale centre for koordinering og indsamling af oplysninger har til opgave at overføre de på nationalt plan indsamlede oplysninger om de forskellige områder, hvor der sker en integrering af handicappede, og afhængigt af omstændighederne private og offentlige organisationer og virksomheder, og de bestemmelser, der gælder i de respektive medlemsstater, til en central hjælpeenhed.

De nationale informations- og rådgivningscentre har til opgave på grundlag af de på fællesskabsplan indsamlede oplysninger at informere og rådgive handicappede og fagfolk, der er involveret i den sociale og økonomiske integration af handicappede.

3.2. Specifikke aktiviteter

Opfølgning af arbejdet med at udvikle modulet om tekniske hjælpemidler, der består af en samling oplysninger om disse hjælpemidler og om private og offentlige organisationer og virksomheder, der er beskæftiget med tekniske hjælpemidler, og en liste over bestemmelser vedrørende de tekniske hjælpemidler.

Udvidelse af HANDYNET-systemet ved etablering af nye moduler vedrørende beskæftigelse og uddannelse, idræt, kunstnerisk udfoldelse, turisme og andre fritidsaktiviteter og ved udarbejdelse af en forskningsbibliografi, dokumentation, en flersproget tesaurus og statistisk materiale.

Gennemførelse af positive aktioner og projekter med henblik på at fremme forskningen samt tilpasningen af de nye teknologier til de handicappedes behov.

Størrelsen af det økonomiske tilskud, Fællesskabet yder: op til 100% (til dækning af udgifterne i forbindelse med det europæiske system).

4. SAMARBEJDE MED DE IKKE-STATSLIGE ORGANISATIONER

4.1. Generelle betingelser for samarbejdet med Kommissionen

4.1.1. Kommissionen styrker samarbejdet med de ikke-statslige organisationer (ONG), herunder først og fremmest dem der er repræsenteret på europæisk plan.

4.1.2. De europæiske ikke-statslige organisationer (EURAS)(*) deltager på forskellige niveauer afhængigt af, i hvilket omfang de er repræsentative i Fællesskabet:

- på det første niveau skal de ikke-statslige organisationer være repræsenteret i alle 12 medlemsstater og have kompetence inden for hver form for handicap eller være specialiseret i de prioriterede problemer i forbindelse med integrering af handicappede;

- på det andet niveau skal de europæiske ikke-statslige organisationer repræsentere et handicap eller et specifikt integrationsproblem i flere medlemsstater. De opfordres til at arbejde sammen og lade sig repræsentere på det første niveau af en ikke-statslig organisation, der repræsenterer deres type handicap eller deres integrationsproblem.

  Kommissionen opfordrer de EURAS, der deltager i HELIOS-programmet, til i hver medlemsstat at nedsætte et nationalt udvalg, der skal omfatte de forskellige nationale organisationer, der repræsenterer forskellige former for handicap eller er beskæftiget med handicappedes integrationsproblemer.

(*) Akronymet EURAS anvendes uændret på alle fællesskabssprog og uændret i ental og flertal.

4.2. Specifikke aktioner

Hvert år udarbejde et program over aktiviteter, der kan modtage økonomisk støtte fra Kommissionen, og afgive en udtalelse om, hvorledes disse aktiviteter skal prioriteres.

Forestå tilrettelæggelsen af de **Innovative Temabaserede Aktioner vedrørende Revalidering (A.I.R.)**(*) på alle de områder, der vedrører integreringen af handicappede, dvs. forebyggelse og præventiv hjælp, genoptræning, integration af handicappede i skole og uddannelse, erhvervsmæssig revalidering, erhvervsuddannelse og beskæftigelse, ny teknologi, en selvstændig tilværelse, adgang til kulturelle og kreative aktiviteter, idræt, fritidsaktiviteter og turisme, de handicappedes familier og ældre handicappede samt social, økonomisk og juridisk sikring. De Innovative Temabaserede Aktioner vedrørende Revalidering (A.I.R.) skal gennemføres ved hjælp af konferencer, seminarer, studieophold, uddannelseskurser og andet europæisk samarbejde på grundlag af et nyt tema hvert år.

Informere de nationale organisationer i medlemsstaterne og de øvrige europæiske ikke-statslige organisationer om de aktioner, der inden for deres respektive fagområder er iværksat på fællesskabsplan.

Rådgive Kommissionen, når den anmoder herom, om de tekniske aspekter i forbindelse med de forskellige former for handicap eller de særlige problemer i forbindelse med integrering af handicappede.

Fremlægge en årlig rapport over de aktiviteter, der er blevet gennemført på europæisk plan.

Kommissionen yder økonomisk støtte til koordineringen og ekspert-hjælp til de europæiske ikke-statslige organisationer EURAS på det første niveau.

Størrelsen af den økonomiske støtte, Fællesskabet yder: op til 50% af udgifterne til møder i de nationale udvalg i EURAS, konferencer, seminarer, studieophold, uddannelseskurser og andre europæiske samarbejdsaktiviteter, og op til 100% af udgifterne til koordinering og eksperthjælp til de ikke-statslige organisationer EURAS på det første niveau..

(*) Akronymet A.I.R. (som udtales ["ær"]) anvendes uændret på alle fællesskabssprog og uændret i ental og flertal.

5. INFORMATION OG PÅVIRKNING AF DEN OFFENTLIGE OPINION

Oplysningskampagner og -aktioner rettet mod den offentlige opinion og medierne gennem en bredt anlagt udsendelse af informationer vedrørende handicappedes integrationsproblemer.

Kommissionen medvirker til at påvirke den offentlige opinion gennem afholdelse afkonkurrencer, tildeling af priser hvert år til forsøgsprojekter på forskellige områder vedrørende integrering af handicappede og gennem kampagner i medierne.

De forsøgsprojekter, der har modtaget en pris, præsenteres på en kombineret konference og udstilling.

Kommissionen støtter den årlige afholdelse på nationalt plan af informationsmøder for alle deltagere i HELIOS II.

Fællesskabet dækker op til 100% af udgifterne hertil.

6. SPECIALISEREDE UDDANNELSESAKTIONER

Kommissionen organiserer uddannelsesophold i Fællesskabet for medlemsstaternes og Fællesskabets tjenestemænd samt for repræsentanter for de handicappedes organisationer og nettene.

7. SÆRLIGE EMNER

Til gennemførelsen af de ovennævnte specifikke aktioner skal deltagerne i HELIOS II i særlig grad være opmærksom på:

- forebyggelse og præventiv hjælp for at undgå forekomsten eller udviklingen af forskellige former for handicap,
- de vanskeligheder, de handicappedes familier, handicappede kvinder og ældre stilles over for,
- fremme af handicappede kvinders økonomiske og sociale integration,
- de erhvervsmæssige eller frivillige medvirkendes uddannelse til integrationsprocessens forskellige faser,
- de personer, der har et særligt ansvar for pasningen af handicappede børn, unge eller voksne.

8. **PROGRAMMER, AKTIONER OG INITIATIVER, DER DIREKTE VEDRØRER DE HANDICAPPEDE**

Der udvikles især en synergi på området erhvervsmæssig revalidering og beskæftigelse med HORIZON-initiativet samt på området anvendelse af nye teknologier med TIDE-initiativet.

9. **UNDERSØGELSER OG TEKNISK BISTAND**

Undersøgelser, rådgivning og teknisk assistance, der er nødvendig for at udarbejde forslag eller opnå teknisk bistand på de i artikel 3 omhandlede områder.

Fællesskabet dækker op til 100% af udgifterne hertil.

10. **SUPPLERENDE SPECIFIKKE AKTIONER INDEN FOR RAMMERNE AF DE I PUNKT 2)-5) OMHANDLEDE AKTIVITETER**

Samarbejde med eksterne eksperter, der skal bistå Kommissionen med at koordinere, fremme og evaluere de i punkt 2)-5) omhandlede aktiviteter.

Fællesskabet dækker op til 100% af udgifterne hertil.

HELIOS II-PROGRAMMET (1992-1996)

FINANSIERINGSOVERSIGT

DEL 1: DE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1. **Aktionens titel**
Fællesskabsaktioner til fordel for handicappede - HELIOS II-programmet

2. **De berørte budgetposter**
B3-4102 B8-3502 B3-1000

3. **Retsgrundlag**
I det tredje HELIOS II-handlingsprogram (1992-1996) fastsættes det, at der på fællesskabsplan skal udarbejdes en sammenhængende og samlet politik til fordel for handicappede, idet der skal tages hensyn til erfaringerne fra aktiviteterne i det foregående program (jf. Rådets afgørelse 231/88/EØF).

4. **Beskrivelse af aktionen**
- Etablering af fire net af Innovative Aktioner til Lokal Integrering af Handicappede og Udveksling af Informationer og Erfaringer (A.I.L.E.) i samarbejde med medlemsstaterne og vedrørende henholdsvis genoptræning, integrering af handicappede i de almindelige uddannelsessystemer, beskæftigelse og erhvervsuddannelse samt bedre muligheder for de handicappede for en selvstændig tilværelse.
- Økonomisk støtte til eksterne aktiviteter på europæisk plan i form af samarbejde og koordinering med de ikke-statslige organisationer og udnyttelse af deres ekspertise.
- Udvikling af det databaserede informationssystem HANDYNET's modul vedrørende tekniske hjælpemidler og tilføjelse af andre moduler (forskningsbibliografi, beskæftigelse-uddannelse, kunstnerisk udfoldelse, idræt og turisme).
- Organisation af specialiserede uddannelsesaktioner i Fællesskabet, af nationale tjenestemænd og tjenestemænd fra Fællesskabet samt repræsentanter for de ikke-statslige organisationer og nettene.
- Øget påvirkning af den offentlige mening via et program med uddeling af priser hvert år til forsøgsprojekter på forskellige områder og vedrørende specifikke aktiviteter i samarbejde med de audio-visuelle medier. Forøget udbredelse af information.
- Gennemførelse af undersøgelser og teknisk bistand i forbindelse med navnlig udarbejdelse, opfølgning og evaluering af politiske initiativer.
- Koordinering, stimulering og evaluering af ovennævnte aktiviteter ved hjælp af eksterne eksperter.

5. **Opdeling af udgifter og indtægter**

5.1 Ikke-obligatoriske udgifter

5.2 Opdelte bevillinger på budgetpost B3-4102
Ikke-opdelte bevillinger på budgetpost B8-3502 og B3-1000

5.3 Former for indtægter: ingen

6. **Udgifternes og indtægternes art**

- 100% dækning af udgifterne (til gennemførelse af aktiviteter i forbindelse med kontrakter om levering af tjenesteydelser).
- Økonomisk støtte i forbindelse med samfinansiering med andre midler fra den offentlige og/eller private sektor.
- Kontrakter vedrørende undersøgelser og bistand.
- Udgifter til seminarer, dokumentation, offentliggørelse og sekretariat.
- Rejse- og opholdsudgifter samt løn i forbindelse med specialiserede uddannelsesakttioner.

7. **Fordelingen af bevillingerne (del B på budgettet)**

7.1. Beregningsgrundlag for de samlede omkostninger ved aktionen (jf. bilag 1-3)

(1992-1996): 48,148 mio. ECU

47,15 mio. ECU: B3-4102 B8-3502 (minibudget)
1 mio. ECU: B3-1000

Samlede udgifter i 1992: 8,682 mio. ECU

6,605 mio. ECU: B3-4102
1,837 mio. ECU: B8-3502 (minibudget)
0,150 mio. ECU: B3-1000

a) Nettene af Innovative Aktioner til Lokal Integrering af Handicappede og Udveksling af Informationer og Erfaringer (A.I.L.E.) i samarbejde med medlemsstaterne
2,1 mio. ECU

b) Øget påvirkning af den offentlige opinion
0,532 mio. ECU

c) HANDYNET-systemet
1,9 mio. ECU

d) Samarbejde med de ikke-statslige organisationer
3,15 mio. ECU

e) Uddannelsesophold
0,4 mio. ECU

f) Undersøgelser og teknisk bistand
0,6 mio. ECU

Der forventes en forøgelse på 0,632 mio. ECU (+ 8%) i 1992 og en årlig forøgelse på 1,5 mio. ECU i perioden 1993-1996 på budgetposterne B3-4102 og B8-3502 (og på 0,015 mio. ECU i 1992 og 0,025 mio. ECU pr. år i perioden 1993-1996 på budgetpost B3-1000)

1) Den procentvise forøgelse er størst i 1992, som udgør forbindelsesåret for iværksættelsen af det nye program.

Det er navnlig planlagt, at de fire net af A.I.L.E. gradvis skal iværksættes. Der er ligeledes planlagt en udvidelse af HANDYNET-systemet. Endvidere vil den økonomiske støtte til samarbejdet med de ikke-statslige organisationer blive nedsat en smule (idet der dog ikke tages hensyn til de nye tyske delstater) for derved at mindske kløften mellem ansøgningerne om støtte og de utilstrækkelige midler på budgettet. Det disponible budget til udbredelse af information på nationalt plan vil blive kraftigt forøget. Det samme gælder for de nye, specialiserede uddannelsesaktioner.

Samlet forøgelse i 1992: 0,647 mio. ECU (i procent: + 8%)
Forøgelse pr. aktivitetssektor:

I. Nettene af A.I.L.E.

Inflation:	+ 82.000 ECU	+ 4%
Gradvis forøgelse af aktiviteterne:	- 32.000 ECU	-1,6%
I ALT	+ 50.000 ECU	+2,4%

II. HANDYNET

Inflation:	+ 74.000 ECU	+ 4%
Flersproget tesaurus og dokumentation og iværksættelse	- 24.000 ECU	-1,3%
I ALT	+ 50.000 ECU	+2,7%

III. Samarbejdet med EURAS (A.I.R.)

Inflation:	+ 140.800 ECU	+ 4%
Reduktion, samarbejde på grundlag af et nyt emne hvert år (inkl. de nye delstater i 1992)	- 510.800 ECU	-14,5%
I ALT	- 140.800 ECU	-10,5%

IV. Påvirkning af den offentlige opinion og udbredelse af information

Inflation:	+ 15.200 ECU	+ 4%
Udbredelse af information	+ 136.800 ECU	+ 36%
I ALT	+ 152.000 ECU	+ 40%

V. Specialiserede uddannelsesaktioner

Uddannelsesaktioner:	+ 300.000 ECU
Konferencer til forberedelse og evaluering	+ 100.000 ECU
I ALT	+ 400.000 ECU

VI. Andre aktiviteter:	+ 365.000 ECU	+ 55,3%
I ALT	+ 647.000 ECU	+ 8%

2) Den årlige forøgelse i tidsrummet 1993-1996 (omregnet i procent til 5%) vil gøre det muligt at udvide HANDYNET-systemet med moduler vedrørende beskæftigelse og uddannelse, idræt, kunstnerisk udfoldelse og turisme samt en forskningsbibliografi. Det vil også være muligt at etablere og flere gange udvide de eksterne informationsnet sammen med A.I.L.E. og at finansiere samarbejdsprojekter med de ikke-statslige organisationer. Det er ligeledes planlagt at øge antallet af numre af informationstidskriftet HELIOS med 20% pr. år. Endelig vil der blive lagt særlig vægt på evaluering af de konkrete målsætninger og indikatorerne til måling af virkningerne.

Den samlede forøgelse: + 5% (i gennemsnit pr. år)
Forøgelse pr. aktivitetssektor:

I. Nettene af A.I.L.E.

for perioden 1993-1996 (i gennemsnit pr. år)

Inflation:	+ 94.000 ECU	+ 4%
Etablering af eksterne net:	+ 10.000 ECU	+ 0,5%
Flere numre af HELIOS-tidsskriftet og evaluering:	+ 17.000 ECU	+ 0,7%
I ALT	+ 121,000 ECU	+ 5,2%

II. HANDYNET

Inflation:	+ 84.000 ECU	+ 4%
Modul vedr. beskæftigelse og uddannelse	+ 13.000 ECU	+ 0,6%
Modul vedr. sport, kunstnerist udfoldelse og turisme:	+ 5.000 ECU	+ 0,2%
I ALT	+ 100.000 ECU	+ 4,8%

III. Samarbejde med EURAS på grundlag af et nyt emne hvert år (A.I.R.):

Inflation:	+ 140.000 ECU	+ 4%
Faktisk forøgelse af samarbejdet	+ 34.000 ECU	+ 1%
I ALT	+ 174.000 ECU	+ 5%

IV. Påvirkning af den offentlige opinion og udbredelse af information:

Inflation:	+ 23.000 ECU	+ 4%
Faktisk forøgelse af aktiviteterne	+ 6.000 ECU	+ 1%
I ALT	+ 29.000 ECU	+ 5%

V. Specialiserede uddannelses-aktioner:

Inflation:	+ 18.000 ECU	+ 4%
Faktisk forøgelse af aktiviteterne	+ 4.000 ECU	+ 1%
I ALT	+ 22.000 ECU	+ 5%

VI. Andre aktiviteter:	+ 32.000 ECU	+ 5%
I ALT	+ 498.000 ECU	+ 5,3%

7.2 "Minibudgettets" andel af de samlede omkostninger ved aktionen. Den anvendte udregningsmetode.

- personale	1.600.000 ECU
- publikationer/informationer	-
- infrastrukturer:	-
- direkte	40.000 ECU
- andel	157.000 ECU
- andet	40.000 ECU

8. Bestemmelser indeholdt i forslaget til aktion for at undgå svig

Regnskabskontrol og kontrol med fakturaene.

DEL 2: ADMINISTRATIVE UDGIFTER

1. Personale, der er nødvendigt for at gennemføre programmet:

GD V	På nuværende tidspunkt	Yderligere nødvendigt personale
	3 A	1 A
	1 B	1 B
	2 C	1 C
	1 udsendt national ekspert	

Disse yderligere stillinger skal findes i forbindelse med personaleplanlægningen for det pågældende år.

2. Nødvendige driftsbevillinger

p.m.- møder i Det Rådgivende Udvalg vedrørende social og økonomisk integrering af handicappede under HELIOS, HELIOS-Forbindelsesgruppen, der har deltagelse af tre parter (A 2510)

- møder i HELIOS-arbejdsgrupperne vedrørende integrering af handicappede i skolen og vedrørende beskæftigelse, i arbejdsgruppen vedrørende mobilitet og transport, i arbejdsgruppen vedrørende teknisk koordinering af HANDYNET-HELIOS og i arbejdsgruppen vedrørende evaluering af programmet. (A 2500)

DEL 3: COSTBENEFITANALYSE

1. Målsætninger og sammenhængen med den økonomiske planlægning
HELIOS II-handlingsprogrammet dækker en femårig periode (1992-1996). Det samlede beløb på 48,15 mio. ECU, heraf 47,15 mio. ECU på budgetpost B3-4102 og B8-3602, er i overensstemmelse med den økonomiske planlægning for denne periode.

2. Grundlaget for aktionen
De ca. tredive millioner handicappede (10% af befolkningen) udgør en af de dårligst stillede befolkningsgrupper i Fællesskabet. Den økonomiske situation og situationen på arbejdsmarkedet, hvor der bliver stadig større konkurrence som følge af etableringen af det indre marked, samt den fortsatte og hurtige tekniske udvikling gør det nødvendigt med en varig og intensiv indsats til fordel for handicappede.

3. Opfølgning og evaluering af aktionen
Det Rådgivende Udvalg og Forbindelsesgruppen, der består af regeringsrepræsentanter, ikke-statslige organisationer og arbejdsmarkedets parter vil i princippet holde møde tre gange om året for at følge og evaluere gennemførelsen af HELIOS II-programmet. Der vil blive nedsat en arbejdsgruppe "Evaluering" i samråd med Forbindelsesgruppen. Efter udløbet af den periode, der er omfattet af HELIOS II-programmet, vil et eksternt organ udarbejde en evalueringsrapport.

4. Påvirkning af den offentlige opinion gennem et program med årlige pristildelinger for modelprojekter på forskellige områder og specifikke aktiviteter i samarbejde med de audiovisuelle medier. Udbredelse af information på det nationale plan.

5. Organisation af specialiserede uddannelsesaktioner i Fællesskabet af nationale tjenestemænd og tjenestemænd for Fællesskabet og repræsentanter for de ikke-statslige organisationer og nettene.

Tidsplan for aktionerne:

1) 1992 skal betragtes som overgangsåret mellem HELIOS I-programmet og det nye program. I begyndelsen af 1993 vil man gå i gang med at iværksætte aktiviteterne i nettene af A.I.L.E. på grundlag af et nyt emne for hvert år, at udvide HANDYNET-systemet og at styrke samarbejdet med de ikke-statslige organisationer på grundlag af højtprioriterede emner for hvert år. Allerede i 1992 vil der blive organiseret specialiserede uddannelsesaktioner for tjenestemænd og repræsentanter for de ikke-statslige organisationer og nettene.

2) Perioden 1993-1996:

- Nettene af A.I.L.E.: Allerede fra 1993 vil der ske en forøgelse af antallet af årlige konferencer (fra 4 til 8) og seminarer (fra 8 til 12). Antallet af studieophold og uddannelseskurser vil ligeledes stige. Etablering af eksterne net: fra begyndelsen af 1993.

- Udvidelse af HANDYNET-systemet
  Etablering af modulet vedr. beskæftigelse/uddannelse: begyndelsen af 1993
  Etablering af modulet vedr. sport, kunstnerisk udfoldelse og turisme: begyndelsen af 1994
  Udarbejdelse af forskningsbibliografien: begyndelsen af 1994
  Udarbejdelse af en flersproget tesaurus: begyndelsen af 1992
  Statistik: fra begyndelsen af 1993

- Samarbejde med de ikke-statslige organisationer på grundlag af et nyt emne hvert år.
  Udarbejdelse af proceduren for tildeling af støtte på grundlag af højtprioriterede emner hvert år: fra 1993.

2. Grundlaget for aktionen

De ca. tredive millioner handicappede (10% af befolkningen) udgør en af de dårligst stillede befolkningsgrupper i Fællesskabet. Den økonomiske situation og situationen på arbejdsmarkedet, hvor der bliver stadig større konkurrence som følge af etableringen af det indre marked, samt den fortsatte og hurtige tekniske udvikling gør det nødvendigt med en varig og intensiv indsats til fordel for handicappede.

Følgende indikatorer viser virkningerne af programmet:

- Nettene af A.I.L.E.:

  Aktiviteterne i de fire net af A.I.L.E. vedrører udveksling af oplysninger og erfaringer mellem banebrydende forsøgsprojekter, der organiseres på grundlag af højtprioriterede emner hvert år. Rent konkret ønsker man at opnå, at hver enkelt A.I.L.E. under gennemførelsen af programmet aktivt kan deltage i forberedelsen af studieophold, uddannelseskurser, seminarer og den årlige konference vedrørende et højtprioriteret emne, og at alle A.I.L.E. hvert år kan deltage i mindst en årlig konference. Endvidere er det planlagt under gennemførelsen af programmet at invitere alle deltagerne i det eksterne net til at deltage i mindst en af aktiviteterne i nettene af A.I.L.E.

- HANDYNET:

  Hensigten er i løbet af programmet at give alle handicappede eller deres organisationer i Fællesskabet adgang til HANDYNET-systemet for der gratis på et af de officielle sprog i Fællesskabet at få oplysninger om alle til rådighed stående tekniske hjælpemidler på det europæiske marked.

  Det er endvidere planlagt at etablere en operationel database om beskæftigelse og uddannelse, sport, kunstnerisk udfoldelse og turisme og en forskningsbibliografi, som de handicappede skal have adgang til.

- Samarbejde med de ikke-statslige organisationer: det har på grund af den betydelige forøgelse af antallet af nyskabende aktiviteter og initiativer på europæisk plan på de forskellige højtprioriterede områder under HELIOS-programmet vist sig hensigtsmæssig at øge det budget, der var opstillet for samarbejdet med de ikke-statslige organisationer. Formålet hermed var på grundlag af emnerne i forbindelse med A.I.R. at fremme det eksterne samarbejde inden for alle større kategorier af handicap eller integrationsproblemer.

- Specialiserede uddannelsesaktioner: det konkrete mål er, at mindst to tjenestemænd pr. medlemsstat og en repræsentant for en repræsentativ EURAS hvert år kan deltage i en specialiseret uddannelsesaktion, et ophold på 4-6 uger i en anden medlemsstat.

3. Opfølgning og evaluering af aktionen

Det Rådgivende Udvalg og Forbindelsesgruppen, der består af regeringsrepræsentanter, ikke-statslige organisationer og arbejdsmarkedets parter vil i princippet holde møde tre gange om året for at følge og evaluere gennemførelsen af HELIOS II-programmet. Der vil blive nedsat en arbejdsgruppe "Evaluering". Efter udløbet af den periode, der er omfattet af HELIOS II-programmet, vil et eksternt organ udarbejde en evalueringsrapport.
Arbejdsgruppen vedrørende evaluering vil blive opfordret til hvert år at undersøge, hvilke mål der konkret er blevet nået, og se nærmere på de i punkt 2, "Grundlaget for aktionen", nævnte indikatorer.

B3-4102

Foreløbig tidsplan for betalinger i forhold til forpligtelser:

BILAG I

FORPLIGTELSER		BETALINGER					
		1991	1992	1993	1994	1995	1996
1. Forpligtelse indgået inden 1991 og som skal betales af de nye betalingsbevillinger		2,5	0,563	0,2	0,137	–	–
2. Forpligtelsesbevillinger, der er fremført fra 1990 (1)	–	–	–	–	–	–	–
3. Bevillinger i 1991	6,207	3,507	2,4	0,3	–	–	–
4. Bevillinger i 1992	6,695	–	5,5	1	0,163	–	–
I ALT		6,007	8,463	7,8	6,9	7,359	7,907
5. Bevillinger i 1993	7,059	–	–	6,3	0,6	0,158	–
6. Bevillinger i 1994	7,407	–	–	–	6	1	0,407
7. Bevillinger i 1995	7,777	–	–	–	–	6,2	1
8. Bevillinger i 1996	8,175	–	–	–	–	–	6,5
(1) Eller genopført, som skal afvikles over de nye betalingsbevillinger							
B8–3502	FB	1,693	1,837	1,9	2	2,1	2,2
	BB	1,693	1,837	1,9	2	2,1	2,2
B3–1000	FB	0,135	0,150	0,175	0,2	0,225	0,25
	BB	0,135	0,150	0,175	0,2	0,225	0,25
I ALT B3–4102 B8–3502 B3–1000	Forpligtelsesbevillinger	8,035	8,182	9,134	9,607	10,102	10,625
	Betalingsbevillinger	7,835	10,45	9,875	9,1	9,684	10,357

BILAG II

UDVIKLINGEN I HELIOS II-PROGRAMMET OG HANDYNET-SYSTEMET, 1992-1996

	1991 (til orientering)	1992	1993	1994	1995	1996	I ALT 1992-1996
I - Nettene af Innovative Aktioner til Lokal Integrering af Handicappede og Udveksling af Informationer og Erfaringer (A.I.L.E.)	2.050.000	2.100.000	2.213.000	2.331.000	2.454.000	2.584.000	11.682.000
II - Øget påvirkning af den offentlige opinion og udbredelse af information	380.000	532.000	559.000	587.000	616.000	648.000	2.942.000
III - HANDYNET-systemet	1.850.000	1.900.000	1.995.000	2.095.000	2.200.000	2.310.000	10.500.000
IV - Samarbejdet med de ikke-statslige organisationer på grundlag af Innovative Tema-baserede Aktioner vedrørende Revalidering (A.I.R.)	3.520.000	3.150.000	3.317.000	3.491.000	3.674.000	3.866.000	17.498.000
V - Specialiserede uddannelses-aktioner	-	400.000	420.000	441.000	463.000	488.000	2.212.000
VI - Undersøgelser og teknisk bistand	235.000	600.000	630.000	662.000	695.000	729.000	3.316.000
	8.035.000	8.682.000	9.134.000	9.607.000	10.102.000	10.625.000	48.150.000
heraf							
. Kapitel B3 4102 B8 3502 minibudget	7.500.000	8.532.000	8.959.000	9.407.000	9.877.000	10.375.000	47.150.000
. Kapitel B3 1000	135.000	150.000	175.000	200.000	225.000	250.000	1.000.000
. Kapitel B3 4102 nye tyske delstater	400.000						

OVERSIGT OVER VIRKNINGERNE FOR SMÅ OG MELLEMSTORE VIRKSOMHEDER

FORSLAGETS TITEL:

Forslag til Fællesskabets handlingsprogram til fordel for handicappede HELIOS II, 1992-1996

Dokumentets referencenummer: V/1196/91

Forslaget:

1. Formålet med Fællesskabets handlingsprogram HELIOS er at forbedre integreringen af handicappede i de almindelige uddannelsessystemer, den erhvervsmæssige og økonomiske integrering af handicappede og de handicappedes mulighed for en selvstændig tilværelse, navnlig ved hjælp af følgende aktioner:

- Koordinering, iværksættelse og stimulering af udvekslingen af erfaringer og oplysninger på fællesskabsplan.

- Fortsættelse inden for rammerne af det databaserede informations- og dokumentationssystem HANDYNET af indsamlingen, ajourføringen, udvekslingen og formidlingen af de i medlemsstaterne indsamlede oplysninger vedrørende tekniske hjælpemidler for handicappede.
  Der vil ske en udvidelse af HANDYNET-systemet på områderne uddannelse, beskæftigelse, turisme og fritidsaktiviteter.

- Samarbejde med de europæiske ikke-statslige organisationer (EUR-ONG).

Hvad angår subsidiaritetsprincippet omfatter HELIOS-programmet kun europæiske aktioner, navnlig udveksling af erfaringer og oplysninger samt udvikling af dataindsamlings- og informationsprogrammel på fællesskabplan på de ni sprog i Fællesskabet.

Virkningerne for virksomhederne:

2. Hvem vil blive berørt af forslaget?
   HELIOS II-programmet vil ikke få direkte indflydelse på de forskellige kategorier af virksomheder. HANDYNET-systemet, hvis formål er at gøre det europæiske marked for tekniske hjælpemidler mere overskueligt, vil dog påvirke den sektor, der er beskæftiget med tekniske hjælpemidler, og i hvilken det på nuværende tidspunkt er karakteristisk, at nogle få nationale virksomheder dominerer i hver enkelt medlemsstat.

- Sektoren for tekniske hjælpemidler til handicappede består især af små og mellemstore virksomheder.

- Størstedelen af virksomhederne i denne sektor befinder sig i den nordlige del af Fællesskabet.

3. Virksomhederne behøver ikke at træffe nogen form for foranstaltninger for at overholde bestemmelserne i forslaget.

4. Hvilke økonomiske virkninger kan forslaget tænkes at få?

- Formålet med handlingsprogrammet er at få udarbejdet en samlet politik på fællesskabsplan, der tager udgangspunkt i de bedste erfaringer og metoder i medlemsstaterne på området økonomisk integrering af handicappede, erhvervsuddannelse og erhvervsmæssig revalidering og øgede beskæftigelsesmuligheder for handicappede.

- Ingen direkte virkninger på investeringer, oprettelse af nye virksomheder og virksomhedernes konkurrenceevne.

5. Forslaget indeholder ingen særlige foranstaltninger for små og mellemstore virksomheder.

6. Høring:

Regeringsrepræsentanterne, de ikke-statslige handicaporganisationer og arbejdsmarkedets parter, der er med i HELIOS-Forbindelsesgruppen, er blevet hørt i forbindelse med forslaget.

ISSN 0254-1459

KOM(91) 350 endelig udg.

DOKUMENTER

DA **05**

Katalognummer : CB-CO-91-450-DA-C

ISBN 92-77-76623-9

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer
L-2985 Luxembourg